

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVĽHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

Evidenčné číslo: 107003/I/2024/36122163470696964

**VÝVOJ POHĽADÁVOK A ICH VPLYV
NA PREDIKCIU FINANČNEJ SITUÁCIE
PODNIKU**

Diplomová práca

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVĽHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

**VÝVOJ POHĽADÁVOK A ICH VPLYV
NA PREDIKCIU FINANČNEJ SITUÁCIE
PODNIKU**

Diplomová práca

Študijný program: finančné riadenie podniku
Študijný odbor: ekonómia a manažment
Školiace pracovisko: Katedra finančného riadenia podniku
Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Eva Manová, PhD.

Košice 2024

Bc. Jana Harmanová

Zadanie záverečnej práce (vo vytlačenej verzii nahradit' stranou z AIS-u).

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru.

Dátum: 30.04.2024

.....

(podpis študenta)

Podakovanie

Chcela by som touto cestou vysloviť hlbokú vďaku mojej školiacej doc. Ing. Eve Manovej, PhD., za jej neoceniteľnú pomoc pri vytváraní tejto diplomovej práce. Jej ochota, cenné rady, trpezlivosť a odbornosť boli pre mňa nenahraditeľnými piliermi počas tvorby záverečnej práce.

ABSTRAKT

HARMANOVÁ, Jana: Vývoj pohľadávok a ich vplyv na predikciu finančnej situácie podniku – Ekonomická univerzita v Bratislave. Podnikovohospodárska fakulta so sídlom v Košiciach; Katedra finančného riadenia podniku. – Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Eva Manová, PhD. – Košice: PHF EU, 2024, počet strán 76.

Cieľom záverečnej práce je na základe vývoja a úrovni pohľadávok identifikovať optimálnu štruktúru a výšku pohľadávok podniku z hľadiska zabezpečenia platobnej schopnosti vybraného podniku. Práca je rozdelená do 5 kapitol. Obsahuje 3 obrázky, 12 grafov a 23 tabuliek. Prvá kapitola je venovaná charakterizovaniu hlavných teoretických pojmov ako pohľadávky, ich členeniu, vzniku a oceňovaniu. Zároveň sme si predstavili účtovanie a manažment pohľadávok. V ďalšej časti charakterizujeme hlavný cieľ diplomovej práce spolu s definovaním čiastkových cieľov. V kapitole tretej sa venujeme metodike a metódam skúmania použitým v našej diplomovej práci. Súčasťou je aj charakteristika nami skúmaného podniku. Záverečná kapitola sa zaoberá hodnotením a skúmaním súčasnej situácie podniku. Zahŕňa výpočty a analýzy potrebné na zhodnotenie platobnej schopnosti podniku. Výsledkom riešenia danej problematiky je identifikácia návrhov a odporúčaní pre zlepšenie situácie podniku na základe zistených slabých stránok finančnej situácie podniku.

Kľúčové slová:

pohľadávky z obchodného styku, riadenie pohľadávok, analýza pohľadávok

ABSTRACT

HARMANOVÁ, Jana: The development of receivables and their influence on the prediction of the company's financial situation – University of Economics in Bratislava. Faculty of Business Economics with seat in Košice; Department of Corporate Financial Management – Thesis supervisor: doc. Ing. Eva Manová, PhD. – Košice: PHF EU, number of pages 76.

The aim of the final work is to identify the optimal structure and amount of the company's receivables from the point of view of ensuring the solvency of the selected company, based on the development and level of receivables. The thesis is divided into 5 chapters. It contains 3 figures, 12 graphs and 23 tables. The first chapter is devoted to the characterization of the main theoretical concepts such as receivables, their breakdown, origination, and valuation. At the same time, we have introduced the accounting and management of receivables. In the next section we characterize the main objective of the thesis together with the definition of the sub-objectives. In chapter three, we discuss the methodology and research methods used in our thesis. It also includes the characteristics of the enterprise we investigated. The final chapter deals with the evaluation and examination of the current situation of the enterprise. It includes the calculations and analyses necessary to assess the solvency of the enterprise. As a result of the solution of the given problem the identification of proposals and recommendations for the improvement of the situation of the enterprise based on the identified weaknesses of the financial situation of the enterprise is presented.

Keywords:

trade receivables, receivables management, receivables analysis

OBSAH

Úvod	11
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	12
1.1 Klasifikácia a vymedzenie pohľadávok.....	12
1.1.1 Členenie pohľadávok	13
1.1.2 Vznik pohľadávok.....	14
1.1.3 Oceňovanie pohľadávok	15
1.2 Účtovanie pohľadávok.....	17
1.2.1 Pohľadávky podľa opatrenia MF o postupoch účtovania.....	17
1.2.2 Operácie s pohľadávkami	18
1.3 Manažment pohľadávok	22
1.3.1 Klasifikácia riadenia pohľadávok	22
1.3.2 Optimalizácia úrovne pohľadávok	23
1.3.3 Riziká spojené s pohľadávkami a ich eliminácia	25
1.4 Vplyv pohľadávok na platobnú schopnosť podniku	26
1.4.1 Úverová politika.....	26
1.4.2 Pohľadávky a ich vplyv na finančné ukazovatele	29
2 Cieľ práce	32
3 Metodika práce a metódy skúmania	33
3.1 Objekt skúmania	33
3.2 Zdroje a metódy získavania údajov	34
3.3 Metódy použité na spracovanie údajov	34
4 Výsledky práce	35
4.1 Súvaha spoločnosti	35
4.2 Výkaz ziskov a strát spoločnosti	40
4.3 Vertikálna analýza podniku	42
4.3.1 Vertikálna analýza aktív.....	42
4.3.2 Vertikálna analýza pasív	44
4.3.3 Vertikálna analýza výkazu ziskov a strát	46
4.4 Horizontálna analýza podniku.....	47
4.4.1 Horizontálna analýza aktív.....	47
4.4.2 Horizontálna analýza pasív	48
4.4.3 Horizontálna analýza výkazu ziskov a strát	49
4.5 Ukazovatele likvidity	50
4.6 Ukazovatele aktivity.....	53

4.7	<i>Ukazovatele zadlženosti</i>	53
4.8	<i>Ukazovatele rentability</i>	55
4.9	<i>Porovnanie podniku s konkurenciou</i>	56
4.9.1	Metóda váženého súčtu v poradí.....	56
4.9.2	Bodovacia metóda.....	57
4.9.3	Metóda normovanej premennej.....	58
4.10	<i>Zlaté bilančné pravidlo</i>	59
4.10.1	Prekapitalizácia a podkapitalizácia podniku	60
4.10.2	Nekrytý dlh alebo ČPK.....	61
4.11	<i>Analýza pomocou bonitných a bankrotných modelov</i>	61
4.11.1	Bonitný model – Springate model.....	62
4.11.2	Bankrotný model – Tafflerov model.....	63
5	Diskusia	66
5.1	<i>Zhrnutie výsledkov</i>	66
5.2	<i>Odporúčania a návrhy</i>	68
	Záver	71
	Bibliografické zdroje	72

Zoznam ilustrácií, zoznam grafov a zoznam tabuliek

Obr. 1 Účtová osnova pre účtovnú triedu 3 – Zúčtovacie vzťahy	17
Obr. 2 Vzorec na výpočet Springate modelu	62
Obr. 3 Vzorec na výpočet Tafflerovho modelu	64
Tab. 1 Súvaha spoločnosti - strana aktív	36
Tab. 2 Súvaha spoločnosti - strana pasív	39
Tab. 3 Výkaz ziskov a strát spoločnosti	41
Tab. 4 Vertikálna analýza aktív spoločnosti	42
Tab. 5 Vertikálna analýza pasív	44
Tab. 6 Vertikálna analýza výkazu ziskov a strát – výnosy a náklady	46
Tab. 7 Horizontálna analýza aktív	47
Tab. 8 Horizontálna analýza pasív	48
Tab. 9 Horizontálna analýza výkazu ziskov a strát	49
Tab. 10 Ukazovatele likvidity spoločnosti	50
Tab. 11 Ukazovatele aktivity	53
Tab. 12 Ukazovatele zadlženosti	54
Tab. 13 Ukazovatele rentability	55
Tab. 14 Východisková tabuľka pre ďalšie metódy porovnania s konkurenciou	56
Tab. 15 Výpočet pomocou metódy váženého súčtu v poradí	57
Tab. 16 Výpočet pomocou bodovacej metódy	58
Tab. 17 Výpočet pomocou metódy normovanej premennej	59
Tab. 18 Výpočet stavu podniku	60
Tab. 19 Výpočet stavu podniku	61
Tab. 20 Výpočet Springate modelu	63
Tab. 21 Výpočet Tafflerovho modelu	64

Tab. 22 Zmena pohotovej likvidity po uplatnení návrhu.....	68
Tab. 23 Štruktúra pohľadávok v podniku	69
Graf 1 Vývoj pohľadávok spoločnosti.....	37
Graf 2 Podiel jednotlivých druhov pohľadávok na ich celkovej úrovni.....	38
Graf 3 Vertikálna analýza aktív	43
Graf 4 Vertikálna analýza pasív.....	45
Graf 5 Likvidita 1. stupňa (pohotová)	50
Graf 6 Likvidita 2. stupňa (bežná)	51
Graf 7 Likvidita 3. stupňa (celková).....	51
Graf 8 Vývoj čistého peňažného majetku a čistého pracovného kapitálu	52
Graf 9 Vývoj ukazovateľov zadlženosti	54
Graf 10 Vývoj ukazovateľov rentability.....	55
Graf 11 Výsledok Springate modelu	63
Graf 12 Výsledok Tafflerovho modelu.....	65

Úvod

V súčasnom obchodnom prostredí charakterizovanom rýchlymi zmenami a neustálym vývojom je analýza finančnej situácie podniku kritickým nástrojom pre jeho dlhodobú udržateľnosť a konkurencieschopnosť. Jedným z dôležitých faktorov, ktorý ovplyvňuje finančnú situáciu podniku, sú pohľadávky. Tieto predstavujú aktíva v podobe nezaplatených faktúr či dlhov, ktoré podnik vlastní voči iným subjektom.

V rámci tejto práce sa hlbšie zameriame na vývoj pohľadávok a na ich vplyv na predikciu finančnej situácie podniku. Naším cieľom je poukázať na to, ako sa pohľadávky vyvíjajú v čase a aký vplyv majú na celkovú finančnú stabilitu a výkonnosť podniku.

Na začiatok si definujeme základné pojmy, ako sú pohľadávky a finančná situácia podniku. Pohľadávky predstavujú peniaze, ktoré podnik očakáva, že dostane od svojich zákazníkov alebo iných subjektov za dodané tovary či poskytnuté služby. Finančná situácia podniku zahŕňa celkovú analýzu jeho finančného zdravia, vrátane aktív, pasív a ziskovosti.

Ďalej sa pozrieme na vývoj pohľadávok a prejdeme hlavnými faktormi, ktoré ovplyvňujú ich dynamiku a vývoj v čase. Tieto faktory môžu zahŕňať rôzne aspekty ako platobnú disciplínu zákazníkov, úroveň konkurencie na trhu, sezónne vplyvy a mnoho ďalších.

V nasledujúcich častiach práce sa budeme venovať metódam a nástrojom, ktoré sú využívané na analýzu a predikciu vývoja pohľadávok v podniku. Okrem tradičných finančných analýz preskúmame aj moderné nástroje a techniky, ktoré umožňujú detailnejšie a presnejšie hodnotenie rizík a možností spojených s pohľadávkami.

Nakoniec sa pozrieme na praktické príklady a štúdie, ktoré ilustrujú aplikáciu teoretických poznatkov v reálnych podnikateľských scenároch. Zároveň sa pokúsime identifikovať najlepšie postupy a odporúčania pre manažérov a finančných analytikov pri riadení a monitorovaní vývoja pohľadávok v podnikovom prostredí.

Táto práca poskytuje ucelený prehľad o vývoji pohľadávok a ich význame pre predikciu finančnej situácie podniku. Je založená na kombinácii teoretických konceptov a praktických aplikácií s dôrazom na identifikáciu najlepších postupov a odporúčaní pre manažérov v praxi. Poskytne informácie pre všetkých, ktorí sa zaujímajú o finančné riadenie a analýzu podnikových procesov.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

V tejto kapitole sa budeme venovať objasneniu problematiky pohľadávok. Budeme sa venovať ich klasifikácii, účtovaniu, manažmentu pohľadávok a ich vplyvu na finančné ukazovatele podniku.

1.1 Klasifikácia a vymedzenie pohľadávok

Pojem pohľadávka má mnoho postojov, z ktorých sa dá definovať tento pojem. Všeobecne pod ním rozumieme nárok veriteľa na vecný či peňažný majetok od dlžníka. Toto vyjadrenie možno doplniť o ďalšiu charakteristiku na základe toho, že tento pojem má ako aj ekonomický tak aj právny a účtovný význam (Melicheríková, 2014).

Z ekonomického hľadiska sa pohľadávky považujú za majetkovú súčasť podniku, ktorá plynie z uskutočnenia účtovných udalostí v minulom období. Avšak peňažné prostriedky z týchto účtovných prípadov plynú až v budúcnosti. Ich výška predstavuje vlastne obchodný úver, ktorý ako podnik poskytneme odberateľom. Tento vzťah vyplýva zo vzájomných obchodných partnerstiev (Kadlečík a Markovič, 2015).

Podľa Harumovej (2002) ide z ekonomického hľadiska skôr o prejav dobrých vzťahov a dôvery so zákazníkom. Z korektných vzťahov plynie ochota poskytnúť obchodný úver, čím sa tvoria veriteľovi pohľadávky.

V anglickej literatúre je pohľadávka chápaná ako peňažný prostriedok, ktorý dlžník dlhuje inému subjektu výmenou za nejaký tovar alebo služby. Tieto činitele už boli použité alebo dodané, no nebolo za nich zaplatené (Kadlečík a Markovič, 2015).

Aj nemeckí autori sa venujú tento spomínanej téme. Podľa nich právo domáhať od dlžníka peňažné prostriedky vzniká automaticky, ak vzniká dlžnícky vzťah medzi účastníkmi na trhu. V nemeckej teórii sa vyskytuje aj pojem otvorená pohľadávka, ktorá je po splatnosti čo i len jeden deň (Rechnungswesen-verstehen, 2023).

Podnikateľské subjekty svoje predaje realizujú najmä pomocou obchodných úverov. Tento druh úverov sa poskytuje spoľahlivým a frekventovaným zákazníkom, ktorým sa faktúra vystavuje v pravidelných intervaloch, čím je im oddialená platba (Investopedia, 2023).

Ďalším v poradí je účtovný pohľad. Z pohľadu účtovníka pohľadávky spadajú do skupiny obežného majetku, o ktorom sa predpokladá premena na peniaze do 1 roka. V

účtovníctve sa teda za pohľadávku považujú položky, ktoré podniku dlhujú iné osoby. Ide najmä o dlhy z obchodného styku, ktoré im dlhujú zákazníci, bez ohľadu na to, či ide o pohľadávky v splatnosti alebo po nej (Daniel, 2013).

Podľa právneho hľadiska je pohľadávka veriteľove subjektívne právo dožadovať peňažné plnenie od dlžníka. Pojem dlh nemôže existovať bez opodstatnenej pohľadávky, avšak ani pohľadávka bez existujúceho dlhu medzi veriteľom a dlžníkom (Veterníková a kol., 2017).

Samotné občianske či obchodné právo nedefinuje presný pojem pohľadávka. Avšak možno ho vydedukovať zo Zákona č. 40/1964 Zb., §488 Občiansky zákonník: *„Závazkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.“*

Ak veriteľ disponuje pohľadávkou, dlžník má voči veriteľovi záväzok splatiť ho v dohodnutej výške. Práve zo záväzkového právneho vzťahu vzniká pohľadávka veriteľa a záväzok dlžníka. V tomto vzťahu veriteľ stotožňuje osobu s nárokom (právom) na splatenie dlhu. Naopak dlžník je nositeľom prísľubu splatiť záväzok. Ak dlžník svoj záväzok nesplní, alebo odmietne splniť, tak do záväzkového právneho vzťahu vstupuje tretia „moc“. Ide o štátnu moc, ktorá vynucuje povinnosť, a to najmä v exekučnom konaní. V tomto prípade môže dôjsť k uspokojeniu veriteľa až v konkurznom konaní (POLÁČEK & PARTNERS s.r.o., 2023).

1.1.1 Členenie pohľadávok

Členenie pohľadávok môže byť uskutočnené podľa rôznych kritérií, aby sa lepšie porozumelo ich štruktúre a riadeniu. Jedným zo základných kritérií členenia je časové hľadisko. Na jeho základe sa delia pohľadávky na krátkodobé a dlhodobé. Krátkodobé pohľadávky disponujú splatnosťou do 1 roka. Naopak dlhodobé majú splatnosť dlhšiu. Splatnosť je dohodnutá v zmluve alebo iným spôsobom. Ide o časový údaj, do ktorého má byť pohľadávka splatená (Kadlečík a Markovič, 2015).

Za dôležité považujeme aj členenie podľa titulu vzniku alebo obsahu pohľadávok. Toto členenie pozostáva zo šiestich druhov pohľadávok:

- z obchodného styku – z reklamácií, za uskutočnené výkony, zmenkové pohľadávky a preddavky,
- voči zamestnancom - sociálne zabezpečenie a nemocenské poistenie,

- voči spoločníkom,
- voči finančným orgánom z titulu daní,
- z titulu investovania do iných spoločností,
- ostatné pohľadávky - zo škôd od iných subjektov, z poskytnutých pôžičiek, priznané nároky na dotácie, z poisťných zmlúv a pod. (Kadlečík a Markovič, 2015).

Poznáme pohľadávky pred dobou splatnosti a po uplynutí doby splatnosti. Takéto členenie je na základe doby splatnosti. Pri pohľadávkach po splatnosti si veriteľ môže účtovať úroky z každého omeškaného dňa alebo nejakej uplynutej doby. Tieto navýšenia však musia byť uvedené v zmluve (Kadlečík a Markovič, 2015).

Poznáme členenie aj na základe inkasa. Toto členenie vyzerá nasledovne:

- bežná – peňažné plnenie je v nejakej dohodnutej dobe splnené,
- pochybná – predpokladá sa, že nebude splatená,
- blokovaná – z rôznych dôvodov ju nie je možné zinkasovať (devízové obmedzenia, insolventnosť),
- sporná – predmetom arbitrážneho alebo súdneho konania,
- premlčaná – premlčacia doba 4 roky, potom dlžník môže alebo nemusí plniť povinnosti vyplývajúce z obchodného vzťahu (Harumová, 2022).

1.1.2 Vznik pohľadávok

Pohľadávka vzniká ako výsledok uskutočnenia obchodného vzťahu medzi obchodnými subjektami. Ak dlžník neplatí okamžite pri nákupe, vzniká veriteľovi pohľadávka oči odberateľovi. Od tohto momentu začína splatnosť úveru, ktorý mu bol poskytnutý podľa dohodnutých podmienok v zmluve. Pohľadávka teda vypovedá o poskytnutom úvere. Veriteľ svojím poskytnutím vlastne investuje svoj kapitál u odberateľa, čím nadobudol majetok v podobe pohľadávky (Šnircová, 1998).

Vznik pohľadávok spadá do občiansko-právnych alebo obchodno-záväzkových vzťahov. Operáciami s pohľadávkami sa zaoberá záväzkové právo. Toto právo upravuje ôsma hlava Občianskeho zákonníka. Za moment vzniku takejto pohľadávky sa podľa neho považuje okamih zaúčtovania pohľadávky. V účtovníctve je tento moment charakterizovaný

ako deň uskutočnenia účtovného prípadu. Toto účtovanie prebieha na základe účtovného dokladu (Kadlečík a Markovič, 2015).

Za deň uskutočnenia pohľadávky sa považuje deň:

- splnenia dodávky,
- započítania pohľadávky,
- inkasa pohľadávky,
- postúpenia pohľadávky,
- poskytnutia preddavku,
- zistenia škody na majetku (možný vznik pohľadávky voči hmotne zodpovednej osobe),
- poskytnutia nového úveru alebo pôžičky,
- zistenia dodatočných informácií vyplývajúcich z osobitných právnych predpisov alebo vnútorných podmienok subjektu účtovníctva, ktoré sú relevantné pre účtovanie a pre ktoré subjekt účtovníctva disponuje potrebnými dokumentmi dokumentujúcimi tieto udalosti,
- odovzdania nehnuteľnosti predávajúcim, ktorá je predmetom zmluvy, pri ktorej dlžník získava vlastníctvo prostredníctvom vkladu do katastra nehnuteľností a od tejto chvíle má možnosť nehnuteľnosť vlastníť a využívať,
- rozhodnutie o odpísaní pohľadávky (Adamíková, 2010).

Pohľadávky môžu veriteľovi vzniknúť nie len z obchodného styku, ale aj z iných dôvodov. Medzi tieto dôvody patria napr. investovania do iných spoločností, zo zamestnávania personálu, z poskytnutia úveru inému subjektu, z preplatkov na daniach a poistnom, z poskytnutia preddavkov a pod. (Kaletová, 2005).

1.1.3 Oceňovanie pohľadávok

Pohľadávky sú zaznamenané v účtovníctve ako súčasť majetku a pre ich ohodnotenie platia predpísané metódy podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v platnom znení. Podľa tohto zákona má účtovná jednotka možnosť použiť pri ocenení pohľadávok obstarávaciu cenu, menovitú hodnotu alebo reálnu hodnotu.

Proces ohodnotenia pohľadávok sa riadi rovnakými metódami ako ohodnotenie iného majetku. Výber konkrétnej metódy závisí od povahy vzniku pohľadávky a môže sa jednať o obstarávaciu cenu, nominálnu hodnotu alebo skutočnú hodnotu. Toto ohodnotenie je determinované charakterom vzniku danej pohľadávky a v súlade so zákonnými ustanoveniami môže ísť o ocenenie:

- menovitou hodnotou,
- obstarávacou cenou,
- súčasnou hodnotou (Zákon č. 431/2002 Z. z. Zákon o účtovníctve v znení neskorších predpisov).

Menovitou hodnotou sa oceňujú pohľadávky v čase ich vzniku. Menovitá hodnota predstavuje hodnotu uvedenú na finančných prostriedkoch a cenných papieroch alebo suma, ktorá je vyčíslená ako hodnota pohľadávky alebo záväzku (Zákon č. 431/2002 Z. z. Zákon o účtovníctve v znení neskorších predpisov).

Naopak obstarávacou cenou oceňujeme pohľadávky pri odplatnom nadobudnutí alebo pohľadávky nadobudnuté vkladom do základného imania. Táto cena predstavuje sumu, za ktorú bol majetok získaný vrátane nákladov spojených s jeho akvizíciou a všetky úpravy tejto počiatočnej sumy (Zákon č. 431/2002 Z. z. Zákon o účtovníctve).

Poslednou cenou, ktorou môžeme oceňovať pohľadávky je súčasná hodnota. ňou je povolené oceňovať pohľadávky fondu, ktoré sú nadobudnuté ako investičné nástroje okrem vkladov v bankách a záväzky fondu obstarané na financovanie fondu (Zákon č. 431/2002 Z. z. Zákon o účtovníctve).

Podľa Petra Daniela (2013), ktorý vo svojej knihe opisuje ako jednu z metód ohodnotenia pohľadávok "súčasnú hodnotu", táto hodnota vyjadruje súčet všetkých súčinov príslušných diskontných faktorov a budúcich peňažných príjmov alebo výdavkov. Používa sa pri ocenení pohľadávok a záväzkov v aktíve fondu, najmä v oblasti starobného a doplnkového dôchodkového sporenia. Ak je doba splatnosti pohľadávok, ktoré nie sú splatné v splátkach kratšia ako jeden rok, môžu byť ocenené ich nominálnou hodnotou.

1.2 Účtovanie pohľadávok

Pojem pohľadávka sa skloňuje aj v rámci účtovníctva. Práve preto si v tejto podkapitole priblížime účtovanie pohľadávok, a to konkrétne ich umiestnenie v účtovnej osnove a úkony, ktoré sa s pohľadávkami spájajú.

1.2.1 Pohľadávky podľa opatrenia MF o postupoch účtovania

Účtovná trieda 3 – Zúčtovacie vzťahy zahŕňa súvahové účty pohľadávok a záväzkov. Pohľadávky patria do aktív a záväzky do pasív. Tieto položky sa vytvárajú na základe vzťahov podnikateľskej jednotky. Ide o zúčtovacie vzťahy, pod ktorými rozumieme súvis medzi záväzkami a pohľadávkami, ktoré sa navzájom uhrádzajú. Táto účtovná trieda v sebe zahŕňa mnoho účtovných skupín. Pohľadávok sa týka skupina 31 – Pohľadávky. V nasledujúcom obrázku je zobrazená účtová osnova pre túto skupinu (Máziková, Mateášová a Ondrušová, 2018).

Účtová trieda 3 – Zúčtovacie vzťahy
31 – Pohľadávky
311 – Odberatelia
312 – Zmenky na inkaso
313 – Pohľadávky za eskontované cenné papiere
314 – Poskytnuté preddavky
315 – Ostatné pohľadávky
316 – Čistá hodnota zákazky

Obr. 1 Účtová osnova pre účtovnú triedu 3 – Zúčtovacie vzťahy

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Účtovej osnovy, 2023

Na základe Opatrenia MFSR č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v platnom a účinnom znení sa na týchto účtoch účtuje takto:

- Na účte 311 – Odberatelia sa zaznamenáva pohľadávka voči odberateľovi v prípade, že došlo k dodaniu tovaru alebo služieb od odberateľa. Na tomto účte sa neevidujú pohľadávky spojené so zmenkami.
- Na účte 312 – Zmenky na inkaso sa zaznamenáva príjem zmeniek cudzích, zmeniek cudzích na vlastný rad a zmeniek vlastných, ktoré sú prijaté od odberateľov a iných dlžníkov.

- Na účte 313 – Pohľadávky za eskontované cenné papiere sa účtujú pohľadávky spojené so zmenkami odovzdanými banke na úhradu do doby splatnosti zmenky, ako aj iné cenné papiere odovzdané na eskontovanie banke. Do prospechu účtu sa zaznamenávajú zmenky a iné cenné papiere inkasované bankou, a to aj tie, ktoré neboli uhradené.
- Na účte 314 – Poskytnuté preddavky sa vyskytujú krátkodobé a dlhodobé preddavky poskytnuté dodávateľom, s výnimkou preddavkov poskytnutých na dlhodobý majetok.
- Na účte 315 – Ostatné pohľadávky sa zaznamenávajú rôzne pohľadávky v obchodných vzťahoch, napríklad reklamácie voči dodávateľom, nároky na záručný paušál pri prevzatí záväzkov za záručné opravy a pohľadávky vyplývajúce z predaja dlhodobého majetku a materiálu. Na debetnej strane účtu 315 – Ostatné pohľadávky sa zaznamenáva príjem prostredníctvom elektronickej registračnej pokladnice, ktorý vzniká úhradou platobnou kartou, a to do času, kedy je suma pripísaná na bankový účet. Pri pripísaní tejto sumy na bankový účet sa v prospech účtu 315 – Ostatné pohľadávky zaznamenáva súvzťažný zápis na účte 221 – Bankové účty.
- Na účte 316 – Čistá hodnota zákazky sa v čase zostavovania účtovnej závierky zaznamenáva ako rozdiel medzi požadovanými sumami za vykonanú prácu na zákazkovej výrobe a hodnotou zákazkovej výroby podľa metódy stupňa dokončenia alebo podľa metódy nulového zisku podľa § 30. V súčasnosti sa tento zápis zaznamenáva súvzťažným zápisom na účet 606 – Výnosy zo zákazky.

Pri účtovaní pohľadávok je zásadné dodržiavať nielen účtovné predpisy, ale tiež brať do úvahy ďalšie právne predpisy, ako napríklad Občiansky zákonník, Zákonník práce, Zákon o dani z pridanej hodnoty a podobne. Vznik pohľadávok sa zaznamenáva na konkrétnych syntetických účtoch v príslušnej účtovnej skupine v závislosti na vzťahu k veriteľovi, či už ide o obchodné vzťahy alebo vzťahy so spoločníkmi v podniku (Novotný, 2022).

1.2.2 Operácie s pohľadávkami

V rámci hospodárskej aktivity rozličných subjektov nevznikajú iba bežné pohľadávky, ale aj atypické formy pohľadávok a transakcie s nimi. Medzi netradičné pohľadávky možno zaradiť pohľadávky zo zmeniek, pripočítané pohľadávky, vklady

pohľadávok do obchodných spoločností a ich kapitalizácia. Základné aktivity spojené s pohľadávkami zahŕňajú hlavne sprostredkovanie predaja, obstaranie inkasa, alokácia, odpis a vymáhanie pohľadávok (Harumová, 2002).

Alokácia pohľadávok

Alokácia pohľadávok (obchodný úver) - pod pojmom alokácia (riadenie) pohľadávok sa rozumie efektívne usmerňovanie pohľadávok v ich objeme, vývoji, štruktúre, rentabilite, dobe splatnosti, likvidite, výbere odberateľov s ohľadom na riziká spojené s pohľadávkami a podobné aspekty. Kľúčovou úlohou manažmentu pohľadávok je nájsť optimálnu sumu pracovného kapitálu, ktorá má byť viazaná v podnikových pohľadávkach. Objem pohľadávok by mal byť dostatočne vysoký na to, aby podnik mohol ponúknuť odberateľom platobné podmienky, ktoré zabezpečia udržanie a rast objemu predaja. Avšak príliš vysoký objem pohľadávok má negatívne dôsledky, pretože spomaľuje obrat pracovného kapitálu a tým znižuje rentabilitu (Harumová 2018).

Kapitalizácia pohľadávok

Obchodný zákonník vymedzuje základné imanie ako súhrn peňažných a nepeňažných vkladov všetkých spoločníkov do spoločnosti (resp. v prípade družstiev ako súhrn členských vkladov, na ktorých splatenie sa zaviazali členovia družstva). Povinnosť vytvárať základné imanie platí pre spoločnosti s ručením obmedzeným, akciové spoločnosti a družstvá, a jeho výška je zaznamenaná v obchodnom registri. Termín "kapitalizácia pohľadávky" označuje proces, ktorým sa pohľadávka transformuje na kapitálovú účasť v obchodnej spoločnosti (Harumová, 2018).

Ak nemá dôjsť k uhradeniu pohľadávky, veriteľ si môže pohľadávku vyrovať aj iným spôsobom. Ak sa teda nedá jasne predpokladať úhrada dlžníkom je možným riešením kapitalizácia pohľadávky. Avšak tento spôsob je možný len v prípade pohľadávok voči právnickým osobám. Pod pojmom kapitalizácia chápeme premenu pohľadávky do podielu na spoločnosti. To znamená, že pohľadávka sa premení do podoby podielu veriteľa v spoločnosti dlžníka (Kadlečík a Markovič, 2015).

To o akú veľkú časť vlastníctva pôjde, je na dohode oboch strán, avšak musí byť minimálne taká veľká, aby spoločnosť mala možnosť splácať zostatok dlhu. Týmto spôsobom však môžu pôvodní vlastníci stratiť kontrolu nad spoločnosťou. Stále im však ostane časť podielu a tým pádom sa môže podnik zachrániť aj pred likvidáciou (Kadlečík a Markovič, 2015).

Započítanie pohľadávok

Započítanie pohľadávok podlieha primárne ustanoveniam zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov. Podľa § 580 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ a dlžník vzájomne držia pohľadávky rovnakého druhu, ktorých plnenie je identické, môže dôjsť k ich zániku započítaním, pokiaľ sú vzájomne rovnaké, a to v prípade, že niektorý zo zúčastnených prejaví záujem o započítanie. Zánik nastane v momente, kedy sa tieto pohľadávky stretnú a sú schopné byť započítané (Kadlečík a Markovič, 2015).

Započítanie pohľadávok predstavuje právny akt, ktorý vedie k zániku vzájomných práv a povinností veriteľa a dlžníka. Týmto aktom sa pohľadávky vzájomne rušia, pri splnení všetkých podmienok pre účinné započítanie, vrátane:

- Vzájomnej existencie pohľadávok – závisí od toho, či veriteľ a dlžník držia vzájomné pohľadávky a záväzky.
- Vzájomného stretu pohľadávok – započítanie môže nastať až v momente, keď sa tieto pohľadávky vzájomne stretli a boli splatné, žalovateľné a nepremlčané.
- Vzájomného krytia pohľadávok – pohľadávky môžu byť započítané len v rozsahu, v akom sa vzájomne kryjú.
- Rovnakého druhu pohľadávok – započítanie môže nastať len pri rovnakom druhu pohľadávok, ktoré môžu byť peňažné alebo nepeňažné.
- Spôsobilosti na započítanie – nie všetky pohľadávky sú spôsobilé na započítanie, pričom ich spôsobilosť môže byť obmedzená zákonom alebo dohodou medzi veriteľom a dlžníkom.
- Právneho prejavu smerujúceho k započítaniu – ide vždy o právny akt, z ktorého musí byť zrejmé, aká pohľadávka sa uplatňuje na započítanie, v akej výške a proti ktorej pohľadávke veriteľa.

Ak niektorý z uvedených predpokladov chýba, nevzniknú právne dôsledky započítania pohľadávok (Veverková, 2010).

Odpis pohľadávky

Odpis pohľadávky znamená jej trvalé vyčlenenie z majetku a účtovníctva, pričom dôvody sú odlišné od inkasa, postúpenia alebo započítania pohľadávky. Predstavuje definitívne zrieknutie sa vymáhania konkrétnej pohľadávky a je možný v prípade, keď je

možné preukázať, že pohľadávka je nevymožiteľná. Odpis sa vykonáva jednorazovo, a to v rámci limitov stanovených zákonom o dani z príjmov, pričom nie je možné ho realizovať postupne. Týka sa len vlastných pohľadávok a pohľadávok získaných postúpením (Gášpárová, 2015).

V prípade, že je pohľadávka odpísaná do výšky 100 % jej hodnoty, dochádza k jej vylúčeniu z majetku. Pri odpise pohľadávky možno účtovať daňovo uznávané aj neuznávané odpisy, a preto je vhodné ich rozlíšiť. Existujú dva hľadiská pri pohľade na odpis:

1. Účtovné hľadisko - podľa reálnej situácie v podniku. Účtovná jednotka sama zhodnotí výhodnosť a pravdepodobnosť vymáhania pohľadávky a rozhodne sa o jej odpise.
2. Daňové hľadisko - odpis vychádza zo zákona o dani z príjmov, ktorý určuje podmienky a termíny na odpis a za akých okolností zahrnúť ho do daňového základu (Kadlečík a Markovič, 2015).

Postúpenie pohľadávok

Postúpenie pohľadávky (cesia) spočíva v uzavretí písomnej zmluvy medzi pôvodným veriteľom (postupcom, cedentom) a treťou stranou (postupníkom, cesionárom). V rámci tejto zmluvy pôvodný veriteľ prenáša svoju pohľadávku voči dlžníkovi (cesus) na nového veriteľa, a to buď za odmenu alebo bezplatne. Postupník sa stáva novým veriteľom a nadobúda pohľadávku s jej príslušenstvom a súvisiacimi právami. Postupca stráca postúpenú pohľadávku vrátane príslušenstva a všetkých s ňou spojených práv. Nie je oprávnený pokračovať vo vymáhaní pohľadávky a prijímať plnenie od dlžníka (Kadlečík a Markovič, 2015).

Zmluva o zosúladení pohľadávky musí byť v písomnej podobe a postúpená pohľadávka musí byť v zmluve jednoznačne identifikovaná. Súhlas dlžníka nie je nevyhnutný na platnosť zmluvy o zosúladení pohľadávky (okrem prípadu, keď dlžník a veriteľ dohodnú inak), avšak dlžník musí byť informovaný o zosúladení bez neopodstatneného odkladu (postupcom). Podmienkou platnosti zmluvy o zosúladení pohľadávky je schopný predmet postúpenia, teda aby pohľadávka bola postupiteľná. Postúpená pohľadávka môže byť existujúca aj premlčaná a taktiež aj budúca pohľadávka, ak je dostatočne presne určiteľná (Jurišová, Turóciiová a Šima, 2007).

Faktoring a Forfaiting

Faktoring môžeme definovať ako formu krátkodobého financovania podniku v rámci domáceho aj zahraničného obchodu. Tento proces spočíva v odkúpení krátkodobých pohľadávok, ktoré vznikli poskytnutím nezabezpečeného obchodného úveru (Hyránek, Jánošová, 2009).

Faktoring predstavuje transakciu, pri ktorej dodávateľ dohodne s faktorom odkup krátkodobých pohľadávok. Doba splatnosti týchto pohľadávok sa pohybuje v rozmedzí od 30 do 180 dní a faktor sa stará o ich inkaso. Väčšinou ide o nezabezpečené pohľadávky, čo znamená, že sú to prakticky obchodné úvery poskytnuté odberateľovi od jeho dodávateľa. Hlavnými charakteristikami faktoringu sú hromadný odkup nízko hodnotených pohľadávok s vopred dohodnutým postupom a dlhodobá spolupráca medzi faktorom a jeho klientom (Jankovská, 2012).

Forfaiting predstavuje proces odkupu strednodobých a dlhodobých pohľadávok tuzemskou alebo zahraničnou bankou alebo špeciálnym ústavom, pričom príjemca tejto pohľadávky (forfaitér) nemá možnosť uplatniť voči predajcovi pohľadávky regres (Kolektív autorov, 2004).

Forfaiting sa odlišuje od faktoringu, kde ide o hromadný odkup malých pohľadávok s normalizovaným postupom a dlhodobou spolupracou medzi faktoringovou spoločnosťou a jej zákazníkom. Forfaiting sa realizuje individuálne, keďže sa často týka vysokých pohľadávok, pri ktorých sa podmienky dojednávajú osobitne (Jankovská, 2012).

1.3 Manažment pohľadávok

Dôležitým aspektom obežného majetku sú pohľadávky, ktoré predstavujú hlavný zdroj likvidných prostriedkov na úhradu záväzkov podniku. Preto je kľúčové venovať im pozornosť a monitorovať ich vývoj. Manažment pohľadávok sa zaoberá riadením a sledovaním týchto pohľadávok v podniku. V nasledujúcich častiach si vysvetlíme tento manažment a jasne stanovíme jeho úlohy v rámci riadenia pohľadávok. (Melicheríková, 2014).

1.3.1 Klasifikácia riadenia pohľadávok

Aktívne riadenie pohľadávok a ich výšky je považované za formu zefektívnenia fungovania a napredovania podniku. V dnešnej dobe je obzvlášť potrebné, aby sa podniky

venovali dlhodobu riadeniu rizík z obchodných vzťahov a ich následný dopad na výsledky podniku (Kadlečík a Markovič, 2015).

Rozhodovanie o alokácii kapitálu do zložiek obežného majetku patrí medzi základné typy finančného rozhodovania v podniku. Úlohou manažéra na tomto poste je rozhodnúť o tom, kam a koľko kapitálu vloží. Toho rozhodnutie je veľmi dôležité vzhľadom na to, že kapitál vložený do obežného majetku podniku výnos neprináša, no jeho štruktúra má veľký vplyv na likviditu podniku. V obežnom majetku sa teda stretáva likvidita a ziskovosť, avšak tieto vplyvy na seba pôsobia proti sebe. Ide teda o to, že pri stanovení výšky obežného majetku je potrebné dbať na jeho optimalizáciu (Blaha a Jindřichovská, 2001).

Manažovanie pohľadávok v podniku predstavuje aktivity s úmyslom optimálneho usmerňovania týchto pohľadávok. Táto činnosť zahŕňa monitorovanie štruktúry pohľadávok podľa rôznych kritérií, ako sú ich objem a vývoj, doba inkasa, ziskovosť a likvidnosť. Riadenie pohľadávok zahŕňa aj monitorovanie subjektov pohľadávok (dlžníkov) a rôznych rizík, ako napríklad pokles v predaji, insolventnosť dlžníkov a potenciálne podvody. Ďalej táto aktivita zahŕňa spracovanie procesu vymáhania pohľadávok.

Zmluvné podmienky sú taktiež ovplyvnené ekonomickou silou predávajúceho a kupujúceho. Dôležitým hľadiskom je monitorovanie a využívanie podmienok predaja, vrátane termínov úhrady, spôsobov a miest platenia. Pracuje sa aj na stanovení vhodných realizačných cien a poskytovaní zliav či skont, ktoré môžu byť výhodné pre odberateľov. Podnik musí byť tiež ostražitý voči obchodným zvyklostiam v danom odvetví, ako napríklad doba trvania obchodného úveru, poskytovanie záruk na úver a zhromažďovanie a využívanie informácií o trhových podmienkach a konkurencii. V neposlednom rade, je nevyhnutné brať do úvahy rôzne riziká spojené s predajom na úver (Valach, 1999).

1.3.2 Optimalizácia úrovne pohľadávok

V obchodnom styku sa pohľadávky vyskytujú ako výsledok odovzdania tovaru u odberateľa bez inkasovania tržieb. Preto sa dá očakávať, že manažment podniku sa zaujíma o včasné zapltenie svojej pohľadávky zo strany dlžníka. Predstavuje to rozhodujúce hľadisko pri stanovení celkovej výšky pohľadávok v podniku. Optimálne riadenia a správne načasovanie chráni podnik pred ďalšou platobnou neschopnosťou, no ovplyvňuje to aj obchodnú politiku v podniku, čím sa môže vytvoriť konkurenčný výhody na trhu (Nývltová, 2010).

Ďalšou dôležitou úlohou manažmentu pohľadávok je v neposlednom rade aj stanovenie výšky prevádzkového kapitálu, ktorý bude v týchto pohľadávkach viazaný. Tento objem by mal byť dostatočný na to vedieť podnik ponúknuť svojim odberateľom, ktoré mu zabezpečia stály rast a uchovanie predajcov. Avšak tento objem nesmie byť príliš vysoký, aby nespomalil obrat podnikového kapitálu, čo v konečnom dôsledku môže mať následok na pokles rentability. Z toho dôvodu je logické, že sa podniky snažia o to, aby svoje peniaze dostali v stanovenom čase, podľa dohody s odberateľmi (Kráľovič a Vlachynský, 2002).

Celkovo postupy manažérov v riadení pohľadávok sa dajú rozdeliť do 3 fáz

- Pred uzavretím kúpno-predajnej zmluvy – podnik sa rozhoduje či a za akých podmienok poskytne obchodný úver, či má dostatok peňažných prostriedkov na jeho poskytnutie, ak tieto prostriedky nemá musí to riešiť dodatočným vkladom, dlhodobým úverom, predajom pohľadávok pred lehotou splatnosti a pod.
- Počas uzatvárania zmluvy – účastníci sa dohodnú na platobných podmienkach, ako termín plnenia, miesto plnenia a spôsob plnenia.

Po uzavretí zmluvy a vyskladnení tovaru – evidencia plnenia a pravidelná analýza (Vlachynský, 2006).

Z toho vyplýva, že manažment pohľadávok má za hlavný cieľ znižovať podiel nevyžiteľných pohľadávok a ochrániť podnik pred veľkým počtom faktúr po dobe splatnosti (Kislingerová, 2004).

Aj finančný manažéri majú úlohy, ktoré v rámci zaistenia dostatočnej likvidity podniku plnia. Najhlavnejšími z nich sú

- Analýza klienta a jeho dôveryhodnosti,
- Výber najvhodnejších platobných podmienok,
- Stanovenie spôsobu financovania pohľadávok,
- Regulovanie objemu a štruktúry pohľadávok,
- Výber spôsobu vymáhania pohľadávok v prípade ich nesplatenia (Nývltová, 2010).

Podnik sa pri riadení pohľadávok taktiež sústreďuje na oblasti, ktoré spolu s manažmentom sleduje. Ide najmä o tieto:

- Vývoj a objem pohľadávok,
- Rozloženie pohľadávok n základe rôznych hľadísk,
- Rentabilita pohľadávok,
- Rovnomernosť vzniku pohľadávok,
- Doba splatnosti,
- Likvidnosť pohľadávok,
- Riziká vplývajúce na pohľadávky (Kadlečík a Markovič, 2015).

1.3.3 Riziká spojené s pohľadávkami a ich eliminácia

Rozhodnutie podniku o predaji tovaru na úver teda o vzniku pohľadávok je ovplyvnené do určitej miery rizikom. Preto sa dá charakterizovať, že rozhodovanie o vzniku pohľadávok existuje za podmienok istoty, neistoty a rizika. V podmienkach istoty ide o istotu splácania, tzn., že podnik má istotu, že pohľadávka bude splatená. Tento stav by sa mal týkať väčšiny pohľadávok podniku. Nejaká malá časť pohľadávok sa môže stretnúť s mierou rizika. Čo sa týka neistých pohľadávok, tieto pohľadávky by mal podnik eliminovať (Euroekonóm, 2019).

V dnešnej dobe sa v podnikoch nachádzajú rôzne systémy riadenia rizík pohľadávok, ktoré majú stanovené presné pravidlá, postupy a zásady. Tie sa týkajú najmä:

- Pravidiel finančných analýzy a bonity odberateľov,
- Metodiky ratingu odberateľov,
- Podnikových manuálov a pravidiel uzatvárania zmlúv v podmienkach riadenia rizika,
- Zásad motivovania zamestnancov, ktorí ovplyvňujú vznik rizika riadenia pohľadávok,
- Pravidiel pre poskytovanie úverov,
- Hodnotenia a vykazovania rizík,

- Stanovenia kritérií pre včasné varovania (Kadlečík a Markovič, 2015).

1.4 Vplyv pohľadávok na platobnú schopnosť podniku

Schopnosť podniku k včasnému a efektívnemu vykonaniu platobných záväzkov zohráva kľúčovú úlohu v jeho trvalom existovaní a konkurencieschopnosti v súčasnom pohyblivom podnikateľskom prostredí. Medzi faktory, ktoré signifikantne ovplyvňujú túto schopnosť, patria pohľadávky, teda finančné prostriedky, ktoré podnik očakáva od svojich zákazníkov. V dnešnej dobe, charakterizovanej zložitou obchodných vzťahov a neustálymi zmenami na trhu, je efektívne riadenie pohľadávok nevyhnutné pre úspešný finančný manažment podniku. Táto časť sa sústreďuje na dôkladnú analýzu vplyvu pohľadávok na platobnú schopnosť podniku, pričom preskúmava kľúčové aspekty, výzvy a optimálne stratégie riadenia pohľadávok s cieľom dosiahnuť stabilnú a udržateľnú finančnú pozíciu podniku v konkurenčnom prostredí (Oyekola a Adeniran, 2019).

Primeraná potrebná tvorba pohotových peňažných prostriedkov je jednou z oblastí, ktoré zabezpečujú a ovplyvňujú platobnú schopnosť podniku. Tieto prostriedky môžu byť vo forme hotovosti, vlastných alebo cudzích voľných prostriedkov na účtoch v bankách alebo vo forme likvidných cenných papierov určených na úhradu jeho záväzkov. Od rýchlosti pohybu týchto peňažných prostriedkov, voľby metódy platenia a od stanovenia platobných podmienok závisí bezporuchovosť splatenia.

Ďalší významný vplyv na pohyb peňazí bez problémov má dĺžka viazania kapitál v jednotlivých zložkách majetku, najmä v tom obežnom. S tým následne súvisí aj likvidita podniku. Tá vytvára očakávanie vzniku peňazí, ktoré budú efektívne a budú slúžiť na úhradu záväzkov (Kadlečík a Markovič, 2015).

1.4.1 Úverová politika

Obchodný úver predstavuje pre podnik strategický nástroj, ktorý mu môže slúžiť nielen ako finančný produkt na poskytnutie, ale aj ako prostriedok na dosiahnutie prosperity. Rovnako tak môže byť poskytovanie obchodných úverov potenciálnym faktorom vedúcim k nesolventnosti. Z tohto dôvodu je nevyhnutné vážne zvážiť, či a za akých podmienok poskytnúť obchodný úver. Toto strategické rozhodnutie by malo byť prijímané na najvyššej úrovni podniku a pravidelne prehodnocované. V tejto časti sa budeme venovať dôvodom, prečo podniky poskytujú obchodný úver svojim odberateľom, a prvkami, ktoré sú súčasťou úverovej politiky podniku (Melicheríková, 2014).

Pojem obchodný úver úzko súvisí s činnosťou kreditného útvaru. Aj napriek tomu, že sa spomína pojem úver, ide o úver len z ekonomického hľadiska, nie z toho právneho. Za obchodný úver sa považuje odložená platba odberateľa (dlžníka) dodávateľovi (veriteľovi) na základe dohody podmienok medzi nimi (Daniel, 2013).

Obchodný úver sa dá charakterizovať aj ako predaj tovaru alebo poskytnutie služby odberateľovi s odloženou platbou na neskorší termín po dodaní tovaru (služby). Ide teda o predaj na faktúru (Krištofik, 2012).

Na základe právneho hľadiska sa za úver považuje vzťah na základe zmluvy o úvere, v ktorej sa jedna strana zaväzuje, že poskytne na požiadanie finančné prostriedky do určitej výšky a druhá strana sa zaväzuje tieto finančné prostriedky vrátiť spolu s úrokmi. Zmluva o úvere predstavuje právny titul záväzkového vzťahu, v ktorom sú predmetom peniaze. Práve týmto znakom sa zmluva o úvere odlišuje od zmluvy o pôžičke, vzhľadom k tomu, že v zmluve o pôžičke môže byť plnením aj nepeňažný prostriedok (Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov).

Aspekty vedúce podniky k poskytnutiu obchodných úverov sa delia do 3 skupín nasledovne:

- z pohľadu dopytu,
- z pohľadu ponuky,
- z pohľadu obchodných podmienok a ich diferenciacie podľa zákazníkov (Melicheríková, 2014).

Medzi aspekty obchodného úveru z pohľadu dopytu patria asymetrické informácie, prevádzkové podmienky, transakčné náklady, financovanie, podnikateľské prostredie a dodávateľská úslužnosť.

V rámci prevádzkových podmienok platí, že čím je cyklus dlhší, tým dlhšie bude podnik čakať na splatenie. Ak dodávateľ poskytne úver odberateľovi dáva mu tým prístup ku skúmaniu kvality jeho produkcie. Čím je doba splatnosti dlhšia, tým aj ochrana je vyššia. Z toho vyplýva, že ak si zákazník vyberá od koho si úver vezme, vyberie si podnik, ktorý poskytuje najdlhšiu lehotu splatnosti. Tieto podmienky spadajú pod dodávateľskú úslužnosť.

Podnikateľské prostredie vo svojej podstate taktiež vplyva na podmienky obchodného úveru. Sú to externé faktory ako dostupnosť kapitálu, ekonomické podmienky, a podmienky na trhu (odvetví). Podnik s vysokou konkurencieschopnosťou má väčšiu

ochotu poskytovať tento úver aby zväčšil svoj podiel na trhu, ale zároveň potom očakáva, že jeho dodávateľia mu taktiež takýto úver poskytnú. Naopak podniky, ktoré sú v sezónnom odvetví sa snažia získať čo najväčší úver, aby mohli prekonať nepravidelnosť a neistotu v peňažných tokoch (Melicheríková, 2014).

Teória transakčných nákladov predstavuje názor, že ak predávajúci poskytuje úver, platby od odberateľa je jednoduché načasovať, čím sa umožní lepšia predikcia cash flow. Ak podniky neposkytujú obchodné úvery dochádza k vzniku neistoty pri tejto predikcii v dôsledku fluktuácie denných predajov, ktorá môže byť nízka vzhľadom k predaju na úver u iného dodávateľa.

Ak úver poskytujú nefinančné inštitúcie, zákazník nemusí na svoj nákup využívať bankový úver. Pre zákazníka je to lacnejší zdroj krátkodobého financovania. Obchodný úver tu teda pôsobí ako možnosť uľahčenia prístupu k externým zdrojom financovania. Pre dodávateľa to predstavuje investíciu, aby získal nových zákazníkov.

Teória asymetrických informácií sa zaoberá neistotou o finančnom zdraví podnikov, ktorí poskytujú a zároveň berú úver. Aby predišli tomu, že sa rozhodnú zle alebo horšie tak sa obchodný úver považuje za znak dôvery v kvalitu vlastných výrobkov. Dodávateľ tento spôsob využíva na to aby na trhu ukázal vysokú kvalitu svojej produkcie.

Asymetrické informácie, transakčné náklady financovanie a cenová diskriminácia patria medzi aspekty z pohľadu ponuky. Prvé 3 sme si charakterizovali v predošlej časti. Cenová diskriminácia sa týka prispôbovania cien predávajúcim. On si môže cenu zmeniť pomocou všetkých obchodných podmienok, ktoré zákazníkovi ponúka. To dodávateľovi umožňuje aj vyššiu flexibilitu v rozhodovaní o cenách (Paul, 2007).

Doteraz sme si priblížili teórie, ktoré zdôvodňujú poskytovanie obchodných úverov a nasledujúcej časti sa sústredíme na to prečo sa obchodné podmienky líšia pri poskytnutí rôznym zákazníkom.

Čo sa týka aspektov z dvôvodom obchodných podmienok sem zapadá vyjednávacía sila, vzťahy so zákazníkom a v neposlednom rade dodávateľská úslužnosť, ktorú sme spomínali vyššie.

Investovanie do dobrých vzťahov je prejavom prečo podniky diferencujú kreditné podmienky. Vo vysoko konkurenčných odvetviach je obzvlášť dôležité poskytovať výhodné úvery. Obchodným úverom si podnik dokáže zvýšiť podiel na trhu, podporiť zákazníku lojalitu a vylepšiť imidž spoločnosti.

Aj keď sú kreditné podmienky ovplyvňované normami, vplýva na nich aj vyjednávacía sila jednotlivých podnikov. Práve veľkí zákazníci, ktorých si na trhu všima veľké množstvo podnikov, dominujú na trhu a tým môžu ovplyvňovať kreditné podmienky (Melicheríková, 2014).

Ako každá vec, aj poskytovanie úverov na svoje výhody a nevýhody. V nasledujúcej časti si priblížime, čo predstavuje výhodu pri poskytnutí úveru zákazníkovi a aj aké hrozby predstavuje toto poskytnutie.

Medzi pozitívami obchodného úveru nájdeme najmä očakávaný vyšší predaj. Všeobecne možno očakávať, že ak ponúkame predaj na obchodný úver dočkáme sa vyššieho predaja ako pri nákupe s okamžitou platbou. Ďalším pozitívom je konkurenčná výhoda voči iným podnikom, vzhľadom na to, že ak podnik poskytne dlhšiu dobu splatnosti ako konkurencia, predstavuje to možnosť prilákania nových zákazníkov. Obchodný úver je zdrojom financií pre odberateľa, čím mu umožní rozvoj a dodávateľ tým zabezpečí odbyt svojich výrobkov.

Najväčším negatívom obchodného úveru je stále existujúce riziko, že odberateľ svoj záväzok nesplní. Strata z neplatenia sa netýka len v stratenej hodnote výrobkov, ale aj strate na DPH, ktorú je potrebné štátu zaplatiť. Dodávateľ má taktiež s poskytovaním úveru náklady, ktoré sú tým pádom zvýšené a predstavujú ďalšie negatívum obchodného úveru. Odberateľ tieto finančné prostriedky nie vždy použije na financovanie rozvoja, ale použije ich na osobné potreby. V tom prípade ide taktiež o nevýhodu (Daniel, 2013).

1.4.2 Pohľadávky a ich vplyv na finančné ukazovatele

Finančnú analýzu môžeme charakterizovať ako dôkladný rozbor informácií, pričom jej hlavnými základnými prameňmi sú súhrnné informácie z finančného účtovníctva alebo štatistické výkazy obsahujúce zostatky účtovných hodnôt. Je od finančnej analýzy očakávané, že poskytne komplexný pohľad na finančnú situáciu podniku, hodnotí jeho ziskovosť, likviditu a finančnú stabilitu. Ďalej má za úlohu identifikovať silné a slabé stránky finančného stavu podniku a poskytovať informácie pre plánovanie budúcnosti. Taktiež slúži na posúdenie dôveryhodnosti a spoľahlivosti podniku zo strany externých partnerov a predpovedanie očakávanej výkonnosti v nasledujúcich obdobiach. Konkrétne sa využívajú rôzne ukazovatele a analytické metódy. Medzi tieto metódy patrí výpočet ukazovateľov likvidity, aktivity, zadlženosti (Gurčík, 2018).

Ukazovatele likvidity

Ako prvú si charakterizujeme likviditu. Likvidita je v podnikovom kontexte interpretovaná ako schopnosť spoločnosti splácať svoje finančné záväzky. Tento koncept likvidity je relevantný v dlhšom časovom horizonte.

Termín likvidnosť nie je identický s likviditou. Likvidnosť širšie označuje schopnosť transformovať aktíva na hotovosť alebo ekvivalenty hotovosti, pričom táto schopnosť je ovplyvnená časom a nákladmi spojenými s procesom realizácie. Na druhej strane, solventnosť sa týka okamžitej schopnosti spoločnosti uhradiť svoje záväzky. Ak je podnik dlhodobo nelikvidný, čo znamená, že jeho finančná rovnováha je narušená, používa sa výraz platobná neschopnosť alebo insolventnosť (Mrkvička, 2006, s. 52).

Pojem platobná neschopnosť vzniká vtedy, ak podnik nie je trvale schopný plniť svoje splatné peňažné záväzky. Nižší stav pohotových platobných prostriedkov oproti splatným záväzkom podniku vyjadruje prvotná platobná neschopnosť. Druhotná naopak vyjadruje veľké prevýšenie pohľadávok nad záväzkami podniku (Kadlečík a Markovič, 2015).

Ukazovatele likvidity poznáme 3 a to likviditu 1., 2. a 3. stupňa. Podľa Bajusa (2008) tvorí ukazovateľ okamžitej likvidity likvidné prostriedky, ako sú peňažná hotovosť, ceniny, vklady v peňažných ústavoch a obchodovateľné peňažné papiere. Optimálna hodnota tohto ukazovateľa by mala byť v rozsahu 90-100%. Pokiaľ ide o ukazovateľ pohotovej likvidity, jeho hodnota sa môže upraviť v závislosti od položiek obežných aktív v čitateli, pričom optimálna hodnota by mala byť v rozmedzí 100-150%. Použitie bežnej likvidity na Slovensku sa považuje za rizikové vzhľadom k výraznému množstvu nepredajných zásob vo firmách, a preto optimálna hodnota tohto ukazovateľa by sa mala pohybovať okolo 150-200%. Čo sa týka ukazovateľa celkovej likvidity, jeho optimálna hodnota by mala byť v rozmedzí 200-250%. Zdôrazňuje, že zlepšenie ukazovateľa solventnosti môže byť dosiahnuté aktivitami, ktoré prispievajú k nárastu tržieb. Vzorce na výpočet všetkých spomínaných ukazovateľov likvidity vyzerajú takto:

$$\text{Pohotová likvidita (1. stupňa)} = \frac{\text{krátkodobý finančný majetok}}{\text{krátkodobé záväzky celkom}}$$

$$\text{Bežná likvidita (2. stupňa)} = \frac{\text{krátkodobý finančný majetok} + \text{krátkodobé pohľadávky}}{\text{krátkodobé záväzky celkom}}$$

$$\text{Celková likvidita (3. stupňa)} = \frac{\text{krátkodobý finančný majetok} + \text{krátkodobé pohľadávky} + \text{zásoby}}{\text{krátkodobé záväzky celkom}}$$

Ukazovatele aktivity

Ukazovatele aktivity poskytujú informácie o množstve využitia zdrojov investovaných do podnikania. Vyjadrujú, do akej miery je konkrétny kapitál využitý a aká je doba a rýchlosť jeho obratu. Výhodou pre podnik je, ak je doba obratu kapitálu krátka, čo znamená rýchlejšie využívanie finančných prostriedkov. Pri sledovaní pohľadávok sú medzi najčastejšie používané ukazovatele zahrnuté obrat pohľadávok a doba obratu pohľadávok. Tieto merania sa radia medzi ukazovatele aktivity (Bajus, 2008, s. 128).

Ukazovateľ obratu pohľadávok vyjadruje frekvenciu, teda ako rýchlo sa pohľadávky premenia na hotovosť. Jeho numerická hodnota je stanovená ako pomer medzi tržbami a pohľadávkami (Valach, 2009). Vypočíta sa na základe nasledujúceho vzorca:

$$\text{Obrátkovosť pohľadávok} = \frac{\text{tržby}}{\text{pohľadávky}}$$

Doba inkasa (obratu) pohľadávok nám poskytuje informácie o časovom období, počas ktorého je majetok viazaný v pohľadávkach, alebo o priemernom čase, ktorý je potrebný na vyrovnávanie pohľadávok. Odporúčanou hodnotou pre tento ukazovateľ je považovaná bežná doba splatnosti faktúr, pretože väčšina dodaného tovaru a poskytovaných služieb je fakturovaná s určitým časovým limitom na splatenie (Růčková, 2010). Vzorec na výpočet vyzerá nasledovne:

$$\text{Doba (obratu) inkasa pohľadávok} = \frac{\text{pohľadávky}}{\text{tržby}} \times 365$$

Ukazovatele zadlženosti

Pojem zadlženosť charakterizuje situáciu, kedy podnik na financovanie svojich aktív a činností využíva externé zdroje. Ukazovatele zadlženosti poskytujú hodnotenie, do akej miery podnik využíva cudzí kapitál na uspokojenie svojich finančných potrieb. Vo všeobecnosti platí, že krátkodobý kapitál je cenovo výhodnejší v porovnaní s dlhodobým. Dôležité je, že primeraná zadlženosť nie je negatívnym fenoménom (Volčko, 2007). Tieto ukazovatele sa vypočítajú nasledovne:

$$\text{Celková zadlženosť} = \frac{\text{cudzí kapitál}}{\text{celkový kapitál}} \times 100$$

$$\text{Úverová zadlženosť} = \frac{\text{bankové úvery}}{\text{vlastné imanie}} \times 100$$

2 Cieľ práce

Diplomová práca sa detailne zaoberá problematikou pohľadávok, ktoré predstavujú jednu z kľúčových oblastí v rámci finančného manažmentu podniku. Hlavným cieľom tejto práce je identifikovať optimálnu štruktúru a výšku pohľadávok podniku s cieľom zabezpečiť jeho platobnú schopnosť a finančnú stabilitu. Pre dosiahnutie tohto cieľa je potrebné definovať a analyzovať niekoľko čiastkových cieľov, ktoré budú postupne rozpracované a aplikované v rámci práce.

Prvým čiastkovým cieľom je teoretické priblíženie a dôkladné objasnenie témy pohľadávok. To zahŕňa definíciu pojmu pohľadávka, ich rôznorodé klasifikácie podľa rôznych kritérií, proces vzniku a oceňovania pohľadávok. Ďalej je potrebné priblížiť spôsoby účtovania pohľadávok v účtovnej evidencii podniku, ako aj metódy ich manažmentu a ich vplyv na platobnú schopnosť a finančnú stabilitu podniku.

Druhým čiastkovým cieľom je zhromaždenie a analýza relevantných dát o konkrétnej spoločnosti, ktoré budú následne využité pri ďalších analýzach. Tieto údaje zahŕňajú účtovné výkazy, ako sú súvaha a výkaz ziskov a strát, ktoré poskytujú informácie o finančnej situácii podniku v konkrétnom časovom období.

Tretím čiastkovým cieľom je vykonanie komplexnej analýzy finančnej situácie vybranej spoločnosti. Sem patria rôzne typy analýz, ako je vertikálna a horizontálna analýza, analýza ukazovateľov likvidity, aktivity, zadlženosti a rentability. Dôležitým aspektom tejto analýzy je aj porovnanie výsledkov s konkurenčnými firmami v odvetví.

Štvrtým čiastkovým cieľom je formulácia konkrétnych odporúčaní a návrhov na zlepšenie finančnej situácie a riadenia pohľadávok podniku. Tieto odporúčania budú založené na zistených skutočnostiach a analýzach a budú slúžiť ako podpora pre manažment podniku pri formulovaní stratégií a opatrení na zlepšenie jeho finančnej stability a konkurencieschopnosti.

3 Metodika práce a metody skúmania

V nasledujúcej kapitole sa budeme venovať metodike a metódam použitým v tejto diplomovej práci. Zároveň si predstavíme nami vybraný objekt skúmania. Pre našu prácu sme si vybrali podnik MECOM GROUP s.r.o.

3.1 Objekt skúmania

Spoločnosť MECOM GROUP s.r.o. je považovaná za kľúčového hráča v oblasti potravinárskeho priemyslu od svojho založenia v roku 1995 v Humennom. Jej dlhoročná prítomnosť a neustále úsilie o zdokonaľovanie výrobných procesov ju posúva na špičku odvetvia. Špecializuje sa najmä na spracovanie mäsových výrobkov a už približne polstoročie prináša na trh špičkové mäsové špeciality.

S cieľom posilniť svoju pozíciu a rozšíriť dosah svojich produktov, spoločnosť sa v roku 2008 rozhodla pre expanziu na medzinárodné trhy. Uspela v tom vďaka strategickým partnerstvám so spoločnosťami v Českej republike a Maďarsku, čo umožnilo jej výrobkom presadiť sa aj v týchto krajinách.

V roku 2021 sa stala súčasťou globálneho lídra v mäso spracujúcom priemysle, Smithfield Foods, Inc. Toto spojenie poskytuje MECOM GROUP s.r.o. prístup k širšiemu trhu a zdrojom, čím umožňuje ešte väčšiu expanziu a posilňuje jej postavenie v odvetví. S viac ako 40 tisíc zamestnancami v USA a ďalšími 14 tisícami v Európe je Smithfield Foods, Inc. významným aspektom na globálnom trhu.

S certifikovanými závodmi s vysokou výrobnou kapacitou a silnými značkami sa MECOM GROUP s.r.o. stáva jednou z najvýznamnejších firiem na stredoeurópskom trhu. Jej vízia je byť uprednostňovaným dodávateľom mäsových výrobkov v strednej Európe a inšpirovať spotrebiteľov k príprave kvalitného a chutného jedla.

Na domácom trhu, ako aj v zahraničí, spoločnosť investuje do moderných výrobných technológií a snaží sa o prítomnosť vo všetkých relevantných reťazcoch. Sústavne sa zlepšuje a získala uznávané ocenenia, vrátane ocenenia Superbrands Award 2022, ktoré už deviatykrát potvrdzuje hodnotu, kvalitu a dôveryhodnosť značky.

MECOM GROUP s.r.o. vytvára nové štandardy vo výrobe a predaji mäsových výrobkov nielen na Slovensku, kde je považovaná za lídra, ale aj v zahraničí, čo potvrdzuje

jej silné postavenie na medzinárodnej úrovni a ambíciu stať sa poprednou modernou značkou v odvetví mäso spracujúceho priemyslu.

Na Slovensku táto spoločnosť predstavuje lídra vo výrobe a predaji mäsových výrobkov. Disponuje 2 certifikovanými závodmi s výrobnou kapacitou do 7 000 ton za mesiac. Zamestnáva viac ako 1 100 ľudí a pravidelne investuje do nových moderných výrobných technológií. Snaží sa o prítomnosť vo všetkých reťazcoch. Závody sú recertifikované v rámci potravinových štandardov ako BRC a IFS, pričom sú neustále pod kontrolou.

3.2 Zdroje a metódy získavania údajov

Sekundárne zdroje sme využívali prevažne v teoretickej časti tejto práce. Ide o zdroje získavané z tunajších ale i zahraničných kníh, článkov a publikácií. Odborné vyjadrenia sme čerpali najmä zo zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Využili sme aj internetové zdroje, vďaka ktorým sme získali bližšie poznatky o podniku a stave priemyslu na Slovensku. Údaje získavané o podniku boli najmä zo súvahy a výkazu ziskov a strát spoločnosti.

3.3 Metódy použité na spracovanie údajov

Naša práca zdôrazňuje dôležitosť analýzy a selekcie informácií z veľkého množstva zdrojov a údajov, čo vedie k efektívnejšiemu a kvalitnejšiemu výskumu. Selekcii sa venuje najmä v teoretickej časti, kde sú identifikované kľúčové pojmy a základné aspekty problematiky. Analýza v tejto časti pomáha štruktúrovať obsah práce a rozdeliť ju do relevantných kapitol a podkapitol.

Využitie analógie a komparácie vo výsledkovej časti pridáva hĺbku a kontext k výskumu, umožňuje porovnanie skúmaného podniku s konkurenciou a stanovenie jeho pozície v odvetví. Deduktívny prístup v tejto časti pomáha prepojiť teoretické poznatky s praktickými aplikáciami a vykonávať výpočty a analýzy na základe získaných údajov.

Vo výsledkovej časti sa realizujú rôzne analýzy a výpočty, vrátane vertikálnej a horizontálnej analýzy, pomerových ukazovateľov, metód porovnávania s konkurenciou a bankrotných a bonitných modelov. Tieto metódy poskytujú ucelený obraz o finančnej situácii a výkonnosti skúmaného podniku. Všetky výpočty boli spracované a vypočítané v programe MS Excel.

4 Výsledky práce

Táto kapitola sa venuje zhodnoteniu stavu nami vybraného podniku, teda objektu skúmania. Ide o vyhodnotenie finančnej situácie podniku, ako aj jej štruktúry pohľadávok, ktorá má vplyv práve na tento finančný stav. V prvej a druhej podkapitole sa venujeme súvaha a výkazu ziskov a strát spoločnosti na objasnenie hospodárskych výsledkov spoločnosti v jednotlivých rokoch. Na ich základe sa v nasledujúcich podkapitolách venujeme výpočtu jednotlivých metód, modelov a analýz potrebných na zhodnotenie výsledného stavu podniku.

4.1 Súvaha spoločnosti

Súvaha predstavuje kvantitatívnu sumarizáciu finančných stránok spoločnosti za určité časové obdobie, ktorá v sebe zahŕňa aktíva a pasíva spoločnosti. Medzi aktíva zaraďujeme obežný, neobežný a finančný majetok, pohľadávky a prípadne aj časové rozlíšenie. V rámci pasív poznáme vlastné imanie, záväzky, VH z minulých rokov a taktiež časov rozlíšenie. Súvaha je zobrazená vo dvoch stranách, strane aktív a strane pasív (Blahušiaková, 2010, s. 41).

V nasledujúcich tabuľkách je zobrazená práve súvaha spoločnosti MECOM Group, s.r.o., ktorou sa budeme zaoberať v našej diplomovej práci.

Tab. 1 Súvaha spoločnosti - strana aktív

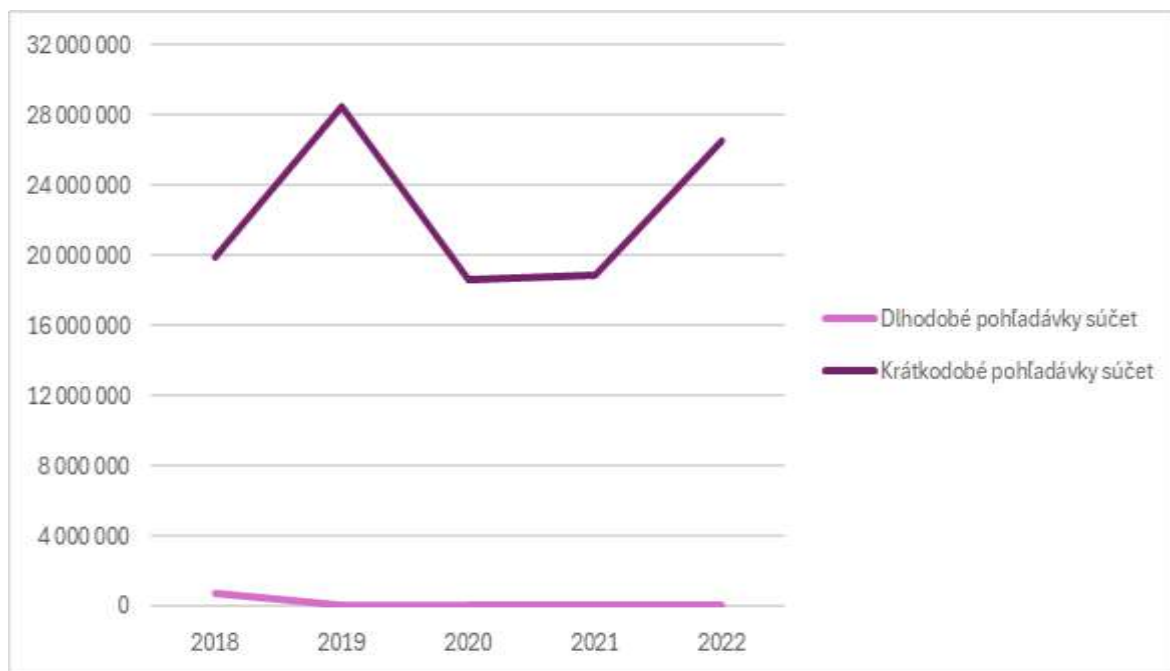
Názov položky / Rok	2018	2019	2020	2021	2022
SPOLU MAJETOK	74 725 539	83 819 787	68 501 854	72 109 565	79 867 874
Neobežný majetok	42 304 452	42 681 717	39 544 691	36 619 573	36 292 631
Dlhodobý nehmotný majetok súčet	162 874	122 180	87 623	115 418	105 950
Softvér	160 686	120 932	87 623	81 285	105 950
Obstarávaný dlhodobý nehmotný majetok	2 188	1 248	0	34 133	0
Dlhodobý hmotný majetok súčet	40 414 555	39 332 514	36 261 068	33 308 155	32 841 726
Pozemky	1 799 273	1 799 274	1 830 195	1 830 195	1 830 194
Stavby	24 629 231	23 823 239	22 956 559	22 317 391	21 892 506
Samostatné hnuiteľné veci a súbory hnuiteľných vecí	13 349 343	13 094 009	10 910 267	8 959 213	8 254 221
Ostatný dlhodobý hmotný majetok	7 458	7 458	7 458	7 458	7 458
Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok	590 910	595 380	529 355	33 198	495 507
Poskytnuté preddávky na dlhodobý hmotný majetok	38 340	13 154	27 234	160 700	361 840
Dlhodobý finančný majetok súčet	1 727 023	3 227 023	3 196 000	3 196 000	3 344 955
Podielové cenné papiere a podiely v prepojených účtovných jednotkách	1 727 023	3 227 023	3 196 000	3 196 000	3 196 000
Ostatné pôžičky	0	0	0	0	148 955
Obežný majetok	32 366 475	41 090 855	28 892 334	35 413 664	43 509 437
Zásoby súčet	9 200 733	11 124 812	8 477 708	8 398 884	13 084 716
Materiál	4 387 780	5 044 472	3 617 431	3 890 938	7 149 168
Nedokončená výroba a polotovary vlastnej výroby	849 426	583 300	446 551	468 397	983 552
Výrobky	3 651 298	4 886 891	4 023 689	3 489 915	4 167 969
Tovar	312 229	610 149	390 037	549 634	784 027
Dlhodobé pohľadávky súčet	705 848	68 739	69 827	0	0
Ostatné pohľadávky voči prepojeným účtovným jednotkám	705 848	68 739	69 827	0	0
Krátkodobé pohľadávky súčet	19 871 595	28 487 379	18 614 740	18 892 689	26 506 539
Pohľadávky z obchodného styku súčet	18 990 941	27 968 991	18 336 341	18 459 775	26 487 834
Pohľadávky z obchodného styku voči prepojeným účtovným jednotkám	5 337 766	14 962 523	6 732 775	7 914 565	11 188 121
Ostatné pohľadávky z obchodného styku	13 653 175	13 006 468	11 603 566	10 545 210	15 299 713
Daňové pohľadávky a dotácie	725 394	501 251	264 443	399 900	2 325
Iné pohľadávky	155 260	17 137	13 956	33 014	16 380
Krátkodobý finančný majetok súčet	0	0	0	0	0
Finančné účty	2 588 299	1 409 925	1 730 059	8 122 091	3 918 182
Peniaze	50 246	50 076	33 690	76 090	166 634
Účty v bankách	2 538 053	1 359 849	1 696 369	8 046 001	3 751 548
Časové rozlíšenie súčet	54 612	47 215	64 829	76 326	65 806
Náklady budúcich období krátkodobé	54 612	47 215	64 829	76 326	65 806

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa účtovných závierok, 2024

Zo súvahy vyplýva, že aktíva spoločnosti sa vyvíjali v približne rovnakom trende, to znamená, že si medziročne od roku 2018 až do roku 2022 držali rovnakú úroveň majetku. Neobežný majetok sa v rokoch 2018 a 2019 pohyboval vo výške približne 42 000 000 €, no od roku 2020 klesal, pričom v rokoch 2021 a 2022 sa dosiahol úroveň 36 000 000 €.

Obežný majetok spoločnosti mal opačnú tendenciu, medziročne rástol, pričom v roku 2022 dosiahol hodnotu približne 43 000 000 €. Zásoby spoločnosti sa taktiež medziročne zvyšovali, pričom z najnižšej hodnoty 8 477 708 €, ktorú dosiahli v roku 2020, sa v roku 2022 vyšplhala až na úroveň 13 000 000 €. Pohľadávky spoločnosti, taktiež v časovom období v rozsahu 5 rokov zvýšili svoju hodnotu a to na viac ako 26 000 000 €. Spoločnosť vôbec nedisponuje finančným majetkom.

Vzhľadom k tomu, že sa naša diplomová práca zaoberá vplyvom pohľadávok na finančnú situáciu podniku, v nasledujúcej časti si trochu priblížim vývoj pohľadávok, ako aj ich rozdelenie v rámci podniku.

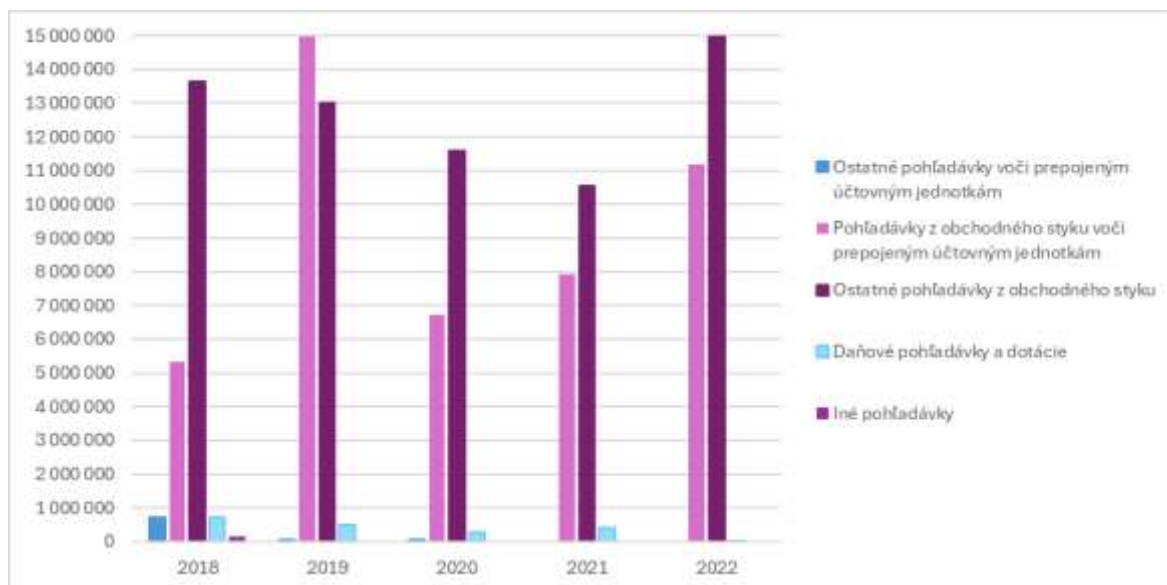

Graf 1 Vývoj pohľadávok spoločnosti

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Z grafu vyplýva, že pohľadávky spoločnosti dosiahli svoj vrchol v roku 2019, kde však nastal prudký pokles a v roku 2020 a 2021 krátkodobé pohľadávky dosiahli svoju najnižšiu úroveň. Tento pokles bol pravdepodobne spôsobený pandémiou COVID-19, ktorá ovplyvnila nie len zdravotné ale aj sociálne správanie na Slovensku.

V jej dôsledku boli uzatvárané hranice, čo malo vplyv aj na nami sledovanú spoločnosť, čoho následkom nemohla svoje výrobky a tovar vyvážať do zahraničia. Zároveň veľké množstvo podnikov bolo nútené zavrieť, nehovoriac o nedostatku pracovného personálu, kvôli ochoreniu. Naopak dlhodobé pohľadávky touto pandémiou, neboli výrazne obmedzené. Od roku 2019 sú na úrovni 0. Iba v roku 2018 vykazovali vyššiu úroveň.

Graf 2 Podiel jednotlivých druhov pohľadávok na ich celkovej úrovni

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Graf č. 2 opisuje podiel jednotlivých druhov pohľadávok na celkovej úrovni pohľadávok v podniku. Najväčší podiel na súčte pohľadávok majú ostatné pohľadávky z obchodného styku. Najvyššiu úroveň mali v roku 2022, naopak najnižšiu v roku 2021.

Výrazný podiel na pohľadávkach majú taktiež pohľadávky z obchodného styku voči prepojeným účtovným jednotkám. Ich najvyššia hodnota bola v roku 2018, najvyššia v roku 2019, kedy dokonca mali vyššiu hodnotu ako ostatné pohľadávky z obchodného styku.

Ďalším druhom pohľadávok sú daňové pohľadávky a dotácie. Tie sa nevyskytujú v tejto spoločnosti na takej úrovni ako 2 spomínané vyššie. V roku 2022 sa dokonca v podniku už nevyskytujú skoro vôbec.

Podobne to je aj s ostatnými pohľadávkami voči prepojeným účtovným jednotkám. Úroveň vyššiu ako 0 vykazujú iba v roku 2018. Iné pohľadávky majú taktiež veľmi nízku úroveň oproti ostatným spomínaným druhom.

Tab. 2 Súvaha spoločnosti - strana pasív

Názov položky / Rok	2018	2019	2020	2021	2022
SPOLU VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	74 725 539	83 819 787	68 501 854	72 109 565	79 867 874
Vlastné imanie	6 189 474	6 412 077	10 257 761	43 072 482	47 487 368
Základné imanie súčet	106 366 422	106 366 422	106 366 422	106 366 422	106 366 422
Základné imanie	106 366 422	106 366 422	106 366 422	106 366 422	106 366 422
Ostatné kapitálové fondy	6 855 915	6 855 915	6 855 915	36 748 919	36 748 919
Zákonné rezervné fondy	5 967 688	5 967 688	5 967 688	5 967 688	6 117 274
Zákonný rezervný fond a nedeliteľný fond	5 967 688	5 967 688	5 967 688	5 967 688	6 117 274
Výsledok hospodárenia minulých rokov	-112 300 087	-113 000 550	-112 777 949	-109 002 264	-106 230 133
Nerozdelený zisk minulých rokov	52 413 894	52 413 894	52 636 496	56 412 181	59 184 312
Neuhradená strata minulých rokov	-164 713 981	-165 414 444	-165 414 445	-165 414 445	-165 414 445
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení	-700 464	222 602	3 845 685	2 991 717	4 484 886
Záväzky	65 045 114	74 452 379	55 455 088	26 400 258	29 882 747
Dlhodobé záväzky súčet	30 134 757	10 677 159	10 484 827	2 797 660	3 039 953
Ostatné záväzky voči prepojeným účtovným jednotkám	26 961 276	7 474 000	7 474 000	0	0
Záväzky zo sociálneho fondu	1 354	4 481	8 617	100 394	224 085
Iné dlhodobé záväzky	2 423 619	2 182 700	1 430 139	500 427	609 266
Odložený daňový záväzok	748 508	1 015 978	1 572 071	2 196 839	2 206 602
Krátkodobé záväzky súčet	23 003 420	51 430 802	39 650 637	17 463 306	23 691 546
Záväzky z obchodného styku súčet	19 151 052	26 406 591	12 650 014	13 157 003	18 819 132
Záväzky z obchodného styku voči prepojeným účtovným jednotkám	4 898 387	12 708 761	3 063 882	3 386 956	4 294 520
Ostatné záväzky z obchodného styku	14 252 665	13 697 830	9 586 132	9 770 047	14 524 612
Ostatné záväzky voči prepojeným účtovným jednotkám	0	20 740 777	22 008 372	0	0
Záväzky voči zamestnancom	935 753	996 250	1 087 532	1 142 991	1 195 223
Záväzky zo sociálneho poistenia	574 333	611 960	674 357	709 779	740 829
Daňové záväzky a dotácie	1 548 032	1 659 465	2 108 778	1 276 954	2 411 836
Iné záväzky	794 250	1 015 759	1 121 584	1 176 579	524 526
Krátkodobé rezervy	2 064 748	2 229 565	1 917 403	1 769 122	2 690 178
Zákonné rezervy	788 056	565 327	562 193	712 805	888 942
Ostatné rezervy	1 276 692	1 664 238	1 355 210	1 056 317	1 801 236
Bežné bankové úvery	9 755 461	9 905 679	3 193 047	4 160 996	251 896
Krátkodobé finančné výpomoci	86 728	209 174	209 174	209 174	209 174
Časové rozlíšenie súčet	3 490 951	2 955 331	2 789 005	2 636 825	2 497 758
Výdavky budúcich období krátkodobé	519	480	460	354	345
Výnosy budúcich období dlhodobé	3 337 693	2 788 544	2 636 471	2 493 477	2 361 621
Výnosy budúcich období krátkodobé	152 739	166 307	152 074	142 994	135 792

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa účtovných závierok, 2024

Zo strany pasív vyplýva, že spoločnosť vo veľkej miere disponuje vlastným imaním. Najviac vlastného imania mal podnik v roku 2019, kedy disponoval viac ako 83 000 000 €. Záväzky spoločnosti sa podniku podarilo medziročne znížiť o viac ako polovicu. Kým začínali na úrovni až 74 000 000 €, tak do roku 2022 sa im podarilo klesnúť na viac ako 29 000 000 €. Rezervy spoločnosti si držia približne rovnaký trend na úrovni okolo 2 000 000 €. Krátkodobé finančné výpomoci spoločnosti sú už 4 roky na úrovni 209 174 €.

4.2 Výkaz ziskov a strát spoločnosti

Výkaz ziskov a strát je považovaný za účtovný výkaz, ktorý zobrazuje informácie o výnosoch, nákladoch a výsledku hospodárenia spoločností. Pod výnosmi sa rozumie realizované výkony a pod nákladmi spotrebu nevyhnutne vynaloženú na ich dosiahnutie. Podľa rozdielu výnosov a nákladov definujeme zisk alebo stratu. Spoločnosť dosahuje zisk ak jej výnosy výrazne prevyšujú náklady, ak je to však naopak, spoločnosť je v strate. Výkaz ziskov a strát je taktiež dôležitý podklad pre hodnotenie efektívnosti podniku (Vodáková, 2013).

V nasledujúcej tabuľke sa nachádza výkaz ziskov a strát spoločnosti MECOM Group s.r.o. za obdobie od roku 2018 až po rok 2022. Výnosy sa delia na výnosy z hospodárskej činnosti a výnosy z finančnej činnosti.

Výnosy z hospodárskej činnosti spoločnosti majú rastúci trend, najnižšiu hodnotu dosahovali v roku 2018, kedy boli na úrovni 137 435 965 €, naopak najvyššiu hodnotu dosahovali v roku 2022 a to 173 254 746 €. Výnosy sa taktiež delia na výnosy z hospodárskej činnosti a výnosy z finančnej činnosti.

Rovnaký rastúci trend majú aj výnosy z finančnej činnosti, ktoré v roku 2019 dosahovali 630 671 €, čo bola v tomto časovom období najnižšia hodnota. Naopak svoj strop dosiahli v roku 2022 a to 1 939 011 €. Z toho vyplýva, že na výnosoch spoločnosti sa viac podieľajú výnosy činnosti hospodárskej ako tej finančnej.

Delenie nákladov sa riadi rovnakým spôsobom. Ide teda o náklady na hospodársku činnosť, ktoré sa v tomto prípade vyvíjali taktiež smerom nahor, kým v roku 2018 boli na úrovni 130 404 226 €, tak roku 2022 narástli na 165 879 172 €. Naopak náklady na činnosť finančnú mali veľmi klesajúcu tendenciu, keď v roku 2022 klesli na 3 349 168, čo predstavuje pokles o takmer polovicu oproti v roku 2018.

Tab. 3 Výkaz ziskov a strát spoločnosti

Názov položky / Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Čistý obrat	133 468 237	143 521 440	154 515 726	136 618 555	169 427 007
Výnosy z hospodárskej činnosti spolu súčet	137 435 965	145 896 118	155 948 088	138 840 442	173 254 746
Tržby z predaja tovaru	24 648 992	32 243 356	37 619 562	35 095 302	40 375 021
Tržby z predaja vlastných výrobkov	108 519 708	110 938 609	116 625 333	101 086 187	128 345 681
Tržby z predaja služieb	299 537	339 476	270 831	437 066	706 305
Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob	516 359	1 136 338	-824 509	-345 294	1 421 498
Aktivácia	404 150	368 353	353 657	349 197	480 072
Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku, dlhodobého hmotného majetku a materiálu	2 635 392	524 980	1 534 291	1 894 284	1 526 175
Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	411 827	345 006	368 923	323 700	399 994
Náklady na hospodársku činnosť spolu	130 404 226	144 978 634	148 742 714	133 913 420	165 879 172
Náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru	21 971 170	29 948 625	34 680 262	29 661 733	37 652 384
Spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok	75 472 376	78 877 636	77 173 695	63 295 534	85 801 553
Opravné položky k zásobám	244 662	171 441	0	0	0
Služby	11 336 763	10 341 860	9 820 109	9 758 051	11 864 140
Osobné náklady	17 994 089	19 489 652	20 161 425	23 992 240	24 080 488
Mzdové náklady	12 993 652	13 978 867	14 520 293	17 899 749	17 456 070
Náklady na sociálne poistenie	4 523 034	4 917 837	5 084 404	5 553 216	6 009 695
Sociálne náklady	477 403	592 948	556 728	539 275	614 723
Dane a poplatky	363 334	370 546	343 502	414 501	428 850
Odpisy a opravné položky k dlhodobému nehmotnému majetku a dlhodobému hmotnému majetku	4 886 841	4 608 332	4 398 772	4 183 136	3 797 742
Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	4 910 973	4 940 487	4 730 918	4 514 598	4 129 068
Opravné položky k dlhodobému nehmotnému majetku a dlhodobému hmotnému majetku	-24 132	-332 155	-332 146	-331 462	-331 326
Zostatková cena predaného dlhodobého majetku a predaného materiálu	2 449 266	561 927	1 457 623	1 898 044	1 464 528
Opravné položky k pohľadávkam	-4 856 685	76 606	-234 840	-73 620	-36 492
Ostatné náklady na hospodársku činnosť	542 410	532 009	942 166	783 801	825 979
Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti	7 031 739	917 484	7 205 374	4 927 022	7 375 574
Pridaná hodnota	25 363 775	25 686 570	32 370 808	33 907 140	36 010 500
Výnosy z finančnej činnosti spolu	763 079	630 671	1 486 623	919 397	1 939 011
Výnosy z dlhodobého finančného majetku súčet	0	0	3 284	0	0
Výnosy z cenných papierov a podielov od prepojených účtovných jednotiek	0	0	3 284	0	0
Výnosové úroky	169 565	6 638	4 217	1 907	31 897
Výnosové úroky od prepojených účtovných jednotiek	169 565	2 891	1 088	345	
Ostatné výnosové úroky		3 747	3 129	1 562	31 897
Kurzové zisky	593 511	624 033	1 478 914	916 600	1 907 114
Ostatné výnosy z finančnej činnosti	3	0	208	890	0
Náklady na finančnú činnosť spolu	7 390 331	964 616	3 312 671	1 660 853	3 349 168
Opravné položky k finančnému majetku	5 000 000	-1 500 000	0	0	504 152
Nákladové úroky	1 644 093	1 523 636	1 518 369	506 624	81 650
Nákladové úroky pre prepojené účtovné jednotky	1 407 436	1 253 500	1 267 595	410 632	0
Ostatné nákladové úroky	236 657	270 136	250 774	95 992	81 650
Kurzové straty	573 221	765 259	1 600 462	995 042	2 561 913
Ostatné náklady na finančnú činnosť	173 017	175 721	193 840	159 187	201 453
Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti	-6 627 252	-333 945	-1 826 048	-741 456	-1 410 157
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením	404 487	583 539	5 379 326	4 185 566	5 965 417
Daň z príjmov	1 104 951	360 937	1 533 641	1 193 849	1 480 531
Daň z príjmov splatná	148 553	93 468	977 547	569 082	1 470 768
Daň z príjmov odložená	956 398	267 469	556 094	624 767	9 763
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení	-700 464	222 602	3 845 685	2 991 717	4 484 886

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa účtovných závierok, 2024

4.3 Vertikálna analýza podniku

Vertikálna analýza je jednou z dôležitých metód finančnej analýzy, ktorá pomáha porozumieť štruktúre a vzťahom medzi rôznymi položkami v účtovnej správe podniku. Táto forma analýzy sa zameriava na jediný účtovný obdobie a umožňuje analyzovať, ako jednotlivé položky výkazu ziskov a strát alebo rozvahy prispievajú k celkovej hodnote.

Tiež je užitočným nástrojom na zhodnotenie toho, ako jednotlivé položky prispievajú k výkonnosti a finančnej situácii podniku.

Pomáha identifikovať, ktoré časti podniku sú silné a ktoré by mohli potrebovať zlepšenie. Taktiež umožňuje porovnať výkaz s predchádzajúcimi obdobiami alebo s odvetvovými normami, čo je užitočné pri rozhodovaní o budúcich strategických krokoch.

4.3.1 Vertikálna analýza aktív

V nasledujúcej tabuľke je zobrazená vertikálna analýza aktív spoločnosti.

Tab. 4 Vertikálna analýza aktív spoločnosti

Názov položky / Rok	2018	2019	2020	2021	2022
SPOLU MAJETOK	100%	100%	100%	100%	100%
Neobežný majetok	56,61%	50,92%	57,73%	50,78%	45,44%
Dlhodobý nehmotný majetok súčet	0,22%	0,15%	0,13%	0,16%	0,13%
Softvér	0,22%	0,14%	0,13%	0,11%	0,13%
Obstarávaný dlhodobý nehmotný majetok	0,00%	0,00%	0,00%	0,05%	0,00%
Dlhodobý hmotný majetok súčet	54,08%	46,93%	52,93%	46,19%	41,12%
Pozemky	2,41%	2,15%	2,67%	2,54%	2,29%
Stavby	32,96%	28,42%	33,51%	30,95%	27,41%
Samostatné huteľné veci a súbory huteľných vecí	17,86%	15,62%	15,93%	12,42%	10,33%
Ostatný dlhodobý hmotný majetok	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok	0,79%	0,71%	0,77%	0,05%	0,62%
Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok	0,05%	0,02%	0,04%	0,22%	0,45%
Dlhodobý finančný majetok súčet	2,31%	3,85%	4,67%	4,43%	4,19%
Podielové cenné papiere a podiely v prepojených účtovných jednotkách	2,31%	3,85%	4,67%	4,43%	4,00%
Ostatné pôžičky	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,19%
Obežný majetok	43,31%	49,02%	42,18%	49,11%	54,48%
Zásoby súčet	12,31%	13,27%	12,38%	11,65%	16,38%
Materiál	5,87%	6,02%	5,28%	5,40%	8,95%
Nedokončená výroba a polotovary vlastnej výroby	1,14%	0,70%	0,65%	0,65%	1,23%
Výrobky	4,89%	5,83%	5,87%	4,84%	5,22%
Tovar	0,42%	0,73%	0,57%	0,76%	0,98%
Dlhodobé pohľadávky súčet	0,94%	0,08%	0,10%	0,00%	0,00%
Ostatné pohľadávky voči prepojeným účtovným jednotkám	0,94%	0,08%	0,10%	0,00%	0,00%
Krátkodobé pohľadávky súčet	26,59%	33,99%	27,17%	26,20%	33,19%
Pohľadávky z obchodného styku súčet	25,41%	33,37%	26,77%	25,60%	33,16%
Pohľadávky z obchodného styku voči prepojeným účtovným jednotkám	7,14%	17,85%	9,83%	10,98%	14,01%
Ostatné pohľadávky z obchodného styku	18,27%	15,52%	16,94%	14,62%	19,16%
Daňové pohľadávky a dotácie	0,97%	0,60%	0,39%	0,55%	0,00%
Iné pohľadávky	0,21%	0,02%	0,02%	0,05%	0,02%
Krátkodobý finančný majetok súčet	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Finančné účty	3,46%	1,68%	2,53%	11,26%	4,91%
Peniaze	0,07%	0,06%	0,05%	0,11%	0,21%
Účty v bankách	3,40%	1,62%	2,48%	11,16%	4,70%
Časové rozlíšenie súčet	0,07%	0,06%	0,09%	0,11%	0,08%
Náklady budúcich období krátkodobé	0,07%	0,06%	0,09%	0,11%	0,08%

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov súvahy spoločnosti, 2024

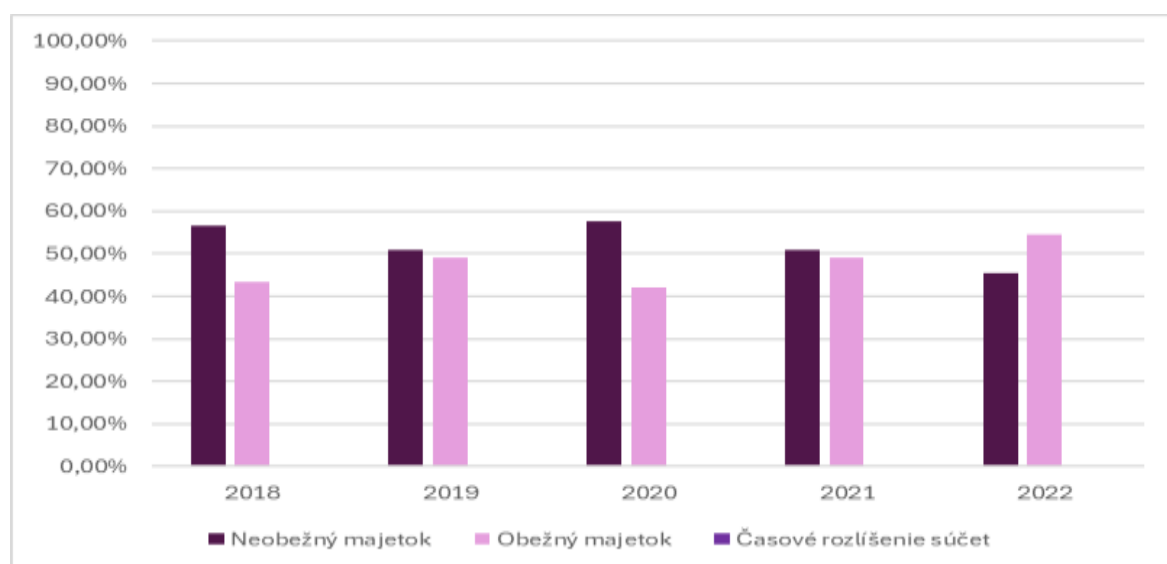
Z analýzy vyplýva, že podiel dlhodobého majetku spoločnosti zostal v období od roku 2018 do 2020 stabilný, pohybujúc sa medzi 50 % a 60 %. Avšak v roku 2022 sa tento podiel znížil na 45,44 %. Obežný majetok si naopak udržiaval stabilnú hodnotu približne na úrovni 50 %. Z toho vyplýva, že spoločnosť má zhruba rovnaké množstvo obežného aj dlhodobého majetku.

Zásoby síce predstavujú menší podiel na celkovom majetku, ale ich podiel sa zvýšil v priebehu piatich rokov. To môže naznačovať zvýšenú produkciu alebo skladovanie tovaru. Ich najvyšší podiel dosiahol v roku 2022 a to 16,38 %.

Finančné účty, vrátane účtov v bankách, výrazne vzrástli v roku 2021 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi, čo by mohlo signalizovať zvýšené financovanie alebo investície do finančných nástrojov. V roku 2021 dosiahli až 11,26 % podiel na celkových aktívach, no v nasledujúcom roku sa opäť znížil na 4,91 %.

Časové rozlíšenie aktív tvorí poslednú zložku aktív spoločnosti. V prvom sledovanom roku tento ukazovateľ predstavoval 0,07 % celkových aktív. Postupne v nasledujúcich rokoch došlo k nárastu tejto hodnoty, až na 0,11 % v roku 2011. Treba však zdôrazniť, že v porovnaní s dlhodobým hmotným a nehmotným majetkom majú tieto aktíva veľmi malý podiel na celkových aktívach.

Nasledujúci graf zobrazuje podiel jednotlivých častí súvahy na celkových aktívach spoločnosti v rámci vertikálnej analýzy aktív.

Graf 3 Vertikálna analýza aktív

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Z grafu vyplýva, že neobežný majetok od roku 2018 do roku 2021 tvorí väčšiu časť majetku spoločnosti. V roku 2022 však najväčšiu časť tvoril majetok obežný. Avšak všeobecne v tomto prípade platí, že obežný a neobežný majetok tvoria v tejto spoločnosti približne polovicu, s rozdielom pár jednotiek percent. Čo sa týka časového rozlíšenia v tejto spoločnosti ide väčšinou iba minimálne percentá, nedosahujú ani 1 celé percento.

4.3.2 Vertikálna analýza pasív

V tejto časti si rozoberieme vertikálnu analýzu 2. strany súvahy a to pasív.

Tab. 5 Vertikálna analýza pasív

Názov položky / Rok	2018	2019	2020	2021	2022
SPOLU VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	100%	100%	100%	100%	100%
Vlastné imanie	8,28%	7,65%	14,97%	59,73%	59,46%
Základné imanie súčet	142,34%	126,90%	155,28%	147,51%	133,18%
Základné imanie	142,34%	126,90%	155,28%	147,51%	133,18%
Ostatné kapitálové fondy	9,17%	8,18%	10,01%	50,96%	46,01%
Zákonné rezervné fondy	7,99%	7,12%	8,71%	8,28%	7,66%
Zákonný rezervný fond a nedeliteľný fond	7,99%	7,12%	8,71%	8,28%	7,66%
Výsledok hospodárenia minulých rokov	-150,28%	-134,81%	-164,63%	-151,16%	-133,01%
Nerozdelený zisk minulých rokov	70,14%	62,53%	76,84%	78,23%	74,10%
Neuhradená strata minulých rokov	-220,43%	-197,35%	-241,47%	-229,39%	-207,11%
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení	-0,94%	0,27%	5,61%	4,15%	5,62%
Záväzky	87,05%	88,82%	80,95%	36,61%	37,42%
Dlhodobé záväzky súčet	40,33%	12,74%	15,31%	3,88%	3,81%
Ostatné záväzky voči prepojeným účtovným jednotkám	36,08%	8,92%	10,91%	0,00%	0,00%
Záväzky zo sociálneho fondu	0,00%	0,01%	0,01%	0,14%	0,28%
Iné dlhodobé záväzky	3,24%	2,60%	2,09%	0,69%	0,76%
Odložený daňový záväzok	1,00%	1,21%	2,29%	3,05%	2,76%
Krátkodobé záväzky súčet	30,78%	61,36%	57,88%	24,22%	29,66%
Záväzky z obchodného styku súčet	25,63%	31,50%	18,47%	18,25%	23,56%
Záväzky z obchodného styku voči prepojeným účtovným jednotkám	6,56%	15,16%	4,47%	4,70%	5,38%
Ostatné záväzky z obchodného styku	19,07%	16,34%	13,99%	13,55%	18,19%
Ostatné záväzky voči prepojeným účtovným jednotkám	0,00%	24,74%	32,13%	0,00%	0,00%
Záväzky voči zamestnancom	1,25%	1,19%	1,59%	1,59%	1,50%
Záväzky zo sociálneho poistenia	0,77%	0,73%	0,98%	0,98%	0,93%
Daňové záväzky a dotácie	2,07%	1,98%	3,08%	1,77%	3,02%
Iné záväzky	1,06%	1,21%	1,64%	1,63%	0,66%
Krátkodobé rezervy	2,76%	2,66%	2,80%	2,45%	3,37%
Zákonné rezervy	1,05%	0,67%	0,82%	0,99%	1,11%
Ostatné rezervy	1,71%	1,99%	1,98%	1,46%	2,26%
Bežné bankové úvery	13,06%	11,82%	4,66%	5,77%	0,32%
Krátkodobé finančné výpomoci	0,12%	0,25%	0,31%	0,29%	0,26%
Časové rozlíšenie súčet	4,67%	3,53%	4,07%	3,66%	3,13%
Výdavky budúcich období krátkodobé	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Výnosy budúcich období dlhodobé	4,47%	3,33%	3,85%	3,46%	2,96%
Výnosy budúcich období krátkodobé	0,20%	0,20%	0,22%	0,20%	0,17%

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov súvahy spoločnosti, 2024

Analýza odhaľuje, že podiel vlastného kapitálu spoločnosti od roku 2018 do 2022 výrazne narastal, prechádzajúc od 8,28 % až po 59,46 %. Výrazný nárast vlastného kapitálu môže byť dôsledkom období ziskovosti, kedy spoločnosť generovala zisk a akumulovala ho.

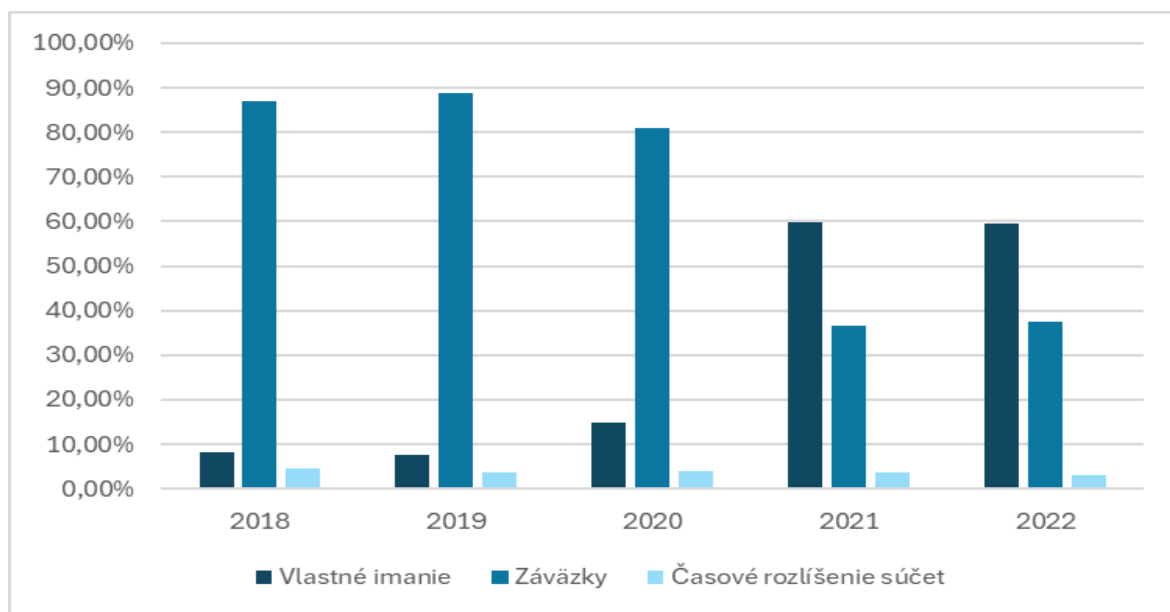
Výsledky hospodárenia z minulých rokov dosiahli veľmi nízke hodnoty v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi. Tento indikátor zobrazuje zisk alebo stratu z minulých období. Pokles v tomto indikátore môže byť dôsledkom stratových období v minulosti.

Nerozdelený zisk z minulých rokov reprezentuje nerozdelený zisk z predchádzajúcich období, ktorý mohol byť vygenerovaný ziskovými obdobiami. Zvýšenie tohto indikátora môže byť výsledkom ziskových období a rozhodnutia nevyplácať zisk akcionárom.

Závazky spoločnosti v roku 2018 tvorili 25,63 % podiel na celkových pasívach, no do roku 2022 klesli na hodnotu 23,56 %. Tento pokles podielu záväzkov môže byť výsledkom splácania dlhu alebo zníženej potreby na budúce záväzky.

Poslednou položkou v pasívach je časové rozlíšenie pasív, ktoré v roku 2018 tvorilo 4,67 % z celkových pasív, postupne v každom roku klesalo. V roku 2022 dosiahol podiel 3,13 %.

V nasledujúcom grafe je zobrazený podiel jednotlivých častí súvahy na celkových pasívach spoločnosti v rámci vertikálnej analýzy pasív.

Graf 4 Vertikálna analýza pasív

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

4.3.3 Vertikálna analýza výkazu ziskov a strát

Táto analýza sa nerobí len pre položky nachádzajúce sa v súvahe ale aj pre tie vo výkaze ziskov a strát. Nasledujúca tabuľka reprezentuje práve vertikálnu analýzu výkazu ziskov a strát nami analyzovanej spoločnosti.

Tab. 6 Vertikálna analýza výkazu ziskov a strát – výnosy a náklady

Názov položky / Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Výnosy z hospodárskej činnosti spolu súčet	100%	100%	100%	100%	100%
Tržby z predaja tovaru	17,93%	22,10%	24,12%	25,28%	23,30%
Tržby z predaja vlastných výrobkov	78,96%	76,04%	74,78%	72,81%	74,08%
Tržby z predaja služieb	0,22%	0,23%	0,17%	0,31%	0,41%
Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob	0,38%	0,78%	-0,53%	-0,25%	0,82%
Aktivácia	0,29%	0,25%	0,23%	0,25%	0,28%
Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku, dlhodobého hmotného majetku a materiálu	1,92%	0,36%	0,98%	1,36%	0,88%
Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	0,30%	0,24%	0,24%	0,23%	0,23%
Náklady na hospodársku činnosť spolu	100%	100%	100%	100%	100%
Náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru	16,85%	20,66%	23,32%	22,15%	22,70%
Spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok	57,88%	54,41%	51,88%	47,27%	51,73%
Opravné položky k zásobám	0,19%	0,12%	0,00%	0,00%	0,00%
Služby	8,69%	7,13%	6,60%	7,29%	7,15%
Osobné náklady	13,80%	13,44%	13,55%	17,92%	14,52%
Mzdové náklady	9,96%	9,64%	9,76%	13,37%	10,52%
Náklady na sociálne poistenie	3,47%	3,39%	3,42%	4,15%	3,62%
Sociálne náklady	0,37%	0,41%	0,37%	0,40%	0,37%
Dane a poplatky	0,28%	0,26%	0,23%	0,31%	0,26%
Odpisy a opravné položky k dlhodobému nehmotnému majetku a dlhodobému hmotnému majetku	3,75%	3,18%	2,96%	3,12%	2,29%
Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	3,77%	3,41%	3,18%	3,37%	2,49%
Opravné položky k dlhodobému nehmotnému majetku a dlhodobému hmotnému majetku	-0,02%	-0,23%	-0,22%	-0,25%	-0,20%
Zostatková cena predaného dlhodobého majetku a predaného materiálu	1,88%	0,39%	0,98%	1,42%	0,88%
Opravné položky k pohľadávkam	-3,72%	0,05%	-0,16%	-0,05%	-0,02%
Ostatné náklady na hospodársku činnosť	0,42%	0,37%	0,63%	0,59%	0,50%
Výnosy z finančnej činnosti spolu	100%	100%	100%	100%	100%
Výnosy z dlhodobého finančného majetku súčet	0,00%	0,00%	0,22%	0,00%	0,00%
Výnosy z cenných papierov a podielov od prepojených účtovných jednotiek	0,00%	0,00%	0,22%	0,00%	0,00%
Výnosové úroky	22,22%	1,05%	0,28%	0,21%	1,65%
Výnosové úroky od prepojených účtovných jednotiek	22,22%	0,46%	0,07%	0,04%	0,00%
Ostatné výnosové úroky	0,00%	0,59%	0,21%	0,17%	1,65%
Kurzové zisky	77,78%	98,95%	99,48%	99,70%	98,35%
Ostatné výnosy z finančnej činnosti	0,00%	0,00%	0,01%	0,10%	0,00%
Náklady na finančnú činnosť spolu	100%	100%	100%	100%	100%
Opravné položky k finančnému majetku	67,66%	-155,50%	0,00%	0,00%	15,05%
Nákladové úroky	22,25%	157,95%	45,84%	30,50%	2,44%
Nákladové úroky pre prepojené účtovné jednotky	19,04%	129,95%	38,27%	24,72%	0,00%
Ostatné nákladové úroky	3,20%	28,00%	7,57%	5,78%	2,44%
Kurzové straty	7,76%	79,33%	48,31%	59,91%	76,49%
Ostatné náklady na finančnú činnosť	2,34%	18,22%	5,85%	9,58%	6,02%

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov výkazu ziskov a strát spoločnosti, 2024

Pri vertikálnej analýze výkazu ziskov a strát sme sa rozhodli, že túto vertikálnu analýzu uplatníme osobitne pre výnosy a náklady. V rámci hospodárskej činnosti a jej výnosov môžeme vidieť, že najväčšiu časť tvoria tržby z predaja vlastných výrobkov, čo je pochopiteľné vzhľadom k tomu, že nami analyzovaná spoločnosť sa zaoberá práve predajom svojich mäsových výrobkov. Medziročne sa podiel týchto tržieb pohyboval v rozmedzí 72 % - 78 %. Pri nákladoch na túto činnosť má najväčší podiel potreba materiálu a energie, čo taktiež vyplýva z predmetom podnikania tejto spoločnosti.

Aj v rámci finančnej činnosti sme analyzovali výnosy a náklady. Práve Kurzové zisk tvoria najväčšiu časť výnosov z finančnej činnosti, tieto zisky sú spojené s tým, že spoločnosť predáva svoje výrobky aj do zahraničia. Pri nákladoch na túto činnosť sú to samozrejme kurzové straty, avšak v toto prípade to nie je až tak jednoznačné. V rámci vývoja týchto nákladov v rokoch 2018 až 2022 je rôznorodá štruktúra v závislosti od roku vývoja.

4.4 Horizontálna analýza podniku

Horizontálna analýza je jednou z metód finančnej analýzy, ktorá sa používa na sledovanie a hodnotenie zmien v účtovných položkách a finančných výkazoch spoločnosti v priebehu niekoľkých období. Horizontálna analýza sa často používa na porovnanie ročných výsledkov, kvartálnych výsledkov alebo iných období, aby sa identifikovali trendy, zmeny a vzory.

4.4.1 Horizontálna analýza aktív

V nasledujúcej tabuľke sa nachádza prepočítaná horizontálna analýza aktív spoločnosti.

Tab. 7 Horizontálna analýza aktív

Názov položky / Rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
SPOLU MAJETOK	12,17%	-18,27%	5,27%	10,76%
Neobežný majetok	0,89%	-7,35%	-7,40%	-0,89%
Dlhodobý nehmotný majetok súčet	-24,98%	-28,28%	31,72%	-8,20%
Softvér	-24,74%	-27,54%	-7,23%	30,34%
Obstarávaný dlhodobý nehmotný majetok	-42,96%	-100,00%	0,00%	-100,00%
Dlhodobý hmotný majetok súčet	-2,68%	-7,81%	-8,14%	-1,40%
Pozemky	0,00%	1,72%	0,00%	0,00%
Stavby	-3,27%	-3,64%	-2,78%	-1,90%
Samostatné hnuťelné veci a súbory hnuťelných vecí	-1,91%	-16,68%	-17,88%	-7,87%
Ostatný dlhodobý hmotný majetok	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok	0,76%	-11,09%	-93,73%	1392,58%
Poskytnuté preddávky na dlhodobý hmotný majetok	-65,69%	107,04%	490,07%	125,16%
Dlhodobý finančný majetok súčet	86,85%	-0,96%	0,00%	4,66%
Podielové cenné papiere a podiely v prepojených účtovných jednotkách	86,85%	-0,96%	0,00%	0,00%
Ostatné pôžičky	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Obežný majetok	26,95%	-29,69%	22,57%	22,86%
Zásoby súčet	20,91%	-23,79%	-0,93%	55,79%
Materiál	14,97%	-28,29%	7,56%	83,74%
Nedokončená výroba a polotovary vlastnej výroby	-31,33%	-23,44%	4,89%	109,98%
Výrobky	33,84%	-17,66%	-13,27%	19,43%
Tovar	95,42%	-36,08%	40,92%	42,65%
Dlhodobé pohľadávky súčet	-90,26%	1,58%	-100,00%	0,00%
Ostatné pohľadávky voči prepojeným účtovným jednotkám	-90,26%	1,58%	-100,00%	0,00%
Krátkodobé pohľadávky súčet	43,36%	-34,66%	1,49%	40,30%
Pohľadávky z obchodného styku súčet	47,28%	-34,44%	0,67%	43,49%
Pohľadávky z obchodného styku voči prepojeným účtovným jednotkám	180,31%	-55,00%	17,55%	41,36%
Ostatné pohľadávky z obchodného styku	-4,74%	-10,79%	-9,12%	45,09%
Daňové pohľadávky a dotácie	-30,90%	-47,24%	51,22%	-99,42%
Iné pohľadávky	-88,96%	-18,56%	136,56%	-50,38%
Krátkodobý finančný majetok súčet	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Finančné účty	-45,53%	22,71%	369,47%	-51,76%
Peniaze	-0,34%	-32,72%	125,85%	119,00%
Účty v bankách	-46,42%	24,75%	374,31%	-53,37%
Časové rozlíšenie súčet	-13,54%	37,31%	17,73%	-13,78%
Náklady budúcich období krátkodobé	-13,54%	37,31%	17,73%	-13,78%

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov súvahy spoločnosti, 2024

Pri tejto analýze ide najmä o medziročnú zmenu jednotlivých položiek súvahy. Najvýznamnejšiu zmenu si môžeme všimnúť pri celkovom majetku v roku 2020 kde majetok spoločnosti poklesol o 18,27 % oproti roku 2019. V rámci neobežného majetku je najvýraznejšia zmena v roku 2021 oproti 2020 kde jeho hodnota klesla o 7,40 %.

Pri obežnom majetku je zmena o niečo výraznejšia v roku 2020 k roku 2019 nastal pokles o 29,69 %. Pri zásobách nastal výnimočne nárast o 55,79 % v roku 2022. Pohľadávky spoločnosti zaznamenali veľký nárast v roku 2019 o 47,28 %.

4.4.2 Horizontálna analýza pasív

Nasledujúca tabuľka zobrazuje prepočítanú horizontálnu analýzu pasív spoločnosti.

Tab. 8 Horizontálna analýza pasív

Názov položky / Rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
SPOLU VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	12,17%	-18,27%	5,27%	10,76%
Vlastné imanie	3,60%	59,98%	319,90%	10,25%
Základné imanie súčet	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Základné imanie	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Ostatné kapitálové fondy	0,00%	0,00%	436,02%	0,00%
Zákonné rezervné fondy	0,00%	0,00%	0,00%	2,51%
Zákonný rezervný fond a nedeliteľný fond	0,00%	0,00%	0,00%	2,51%
Výsledok hospodárenia minulých rokov	0,62%	-0,20%	-3,35%	-2,54%
Nerozdelený zisk minulých rokov	0,00%	0,42%	7,17%	4,91%
Neuhradená strata minulých rokov	0,43%	0,00%	0,00%	0,00%
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení	-131,78%	1627,61%	-22,21%	49,91%
Záväzky	14,46%	-25,52%	-52,39%	13,19%
Dlhodobé záväzky súčet	-64,57%	-1,80%	-73,32%	8,66%
Ostatné záväzky voči prepojeným účtovným jednotkám	-72,28%	0,00%	-100,00%	0,00%
Záväzky zo sociálneho fondu	230,95%	92,30%	1065,07%	123,21%
Iné dlhodobé záväzky	-9,94%	-34,48%	-65,01%	21,75%
Odložený daňový záväzok	35,73%	54,73%	39,74%	0,44%
Krátkodobé záväzky súčet	123,58%	-22,90%	-55,96%	35,66%
Záväzky z obchodného styku súčet	37,89%	-52,10%	4,01%	43,04%
Záväzky z obchodného styku voči prepojeným účtovným jednotkám	159,45%	-75,89%	10,54%	26,80%
Ostatné záväzky z obchodného styku	-3,89%	-30,02%	1,92%	48,66%
Ostatné záväzky voči prepojeným účtovným jednotkám	0,00%	6,11%	-100,00%	0,00%
Záväzky voči zamestnancom	6,47%	9,16%	5,10%	4,57%
Záväzky zo sociálneho poistenia	6,55%	10,20%	5,25%	4,37%
Daňové záväzky a dotácie	7,20%	27,08%	-39,45%	88,87%
Iné záväzky	27,89%	10,42%	4,90%	-55,42%
Krátkodobé rezervy	7,98%	-14,00%	-7,73%	52,06%
Zákonné rezervy	-28,26%	-0,55%	26,79%	24,71%
Ostatné rezervy	30,36%	-18,57%	-22,06%	70,52%
Bežné bankové úvery	1,54%	-67,77%	30,31%	-93,95%
Krátkodobé finančné výpomoci	141,18%	0,00%	0,00%	0,00%
Časové rozlíšenie súčet	-15,34%	-5,63%	-5,46%	-5,27%
Výdavky budúcich období krátkodobé	-7,51%	-4,17%	-23,04%	-2,54%
Výnosy budúcich období dlhodobé	-16,45%	-5,45%	-5,42%	-5,29%
Výnosy budúcich období krátkodobé	8,88%	-8,56%	-5,97%	-5,04%

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov súvahy spoločnosti, 2024

Pri analýze pasív sa už dostávame do oveľa vyšších hodnôt poklesu alebo nárastu položiek. Vlastné imanie a záväzky spoločnosti celkovo zaznamenali najvyššiu zmenu v roku 2020 oproti 2019, kde poklesli o 18,27 %. Záväzky spoločnosti v roku 2021 klesli

takmer o polovicu oproti predchádzajúcemu roku. Podobný nárast zaznamenali rezervy v roku 2022 oproti roku 2021. Veľmi kladnou medziročnou zmenou je zmena v roku 2022, ktorá sa týkala poklesu úveru o takmer 94 %.

4.4.3 Horizontálna analýza výkazu ziskov a strát

Tabuľka v nasledujúcej časti predstavuje horizontálnu analýzu výkazu ziskov a strát.

Tab. 9 Horizontálna analýza výkazu ziskov a strát

Názov položky / Rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Čistý obrat	7,53%	7,66%	-11,58%	24,01%
Výnosy z hospodárskej činnosti spolu súčet	6,16%	6,89%	-10,97%	24,79%
Tržby z predaja tovaru	30,81%	16,67%	-6,71%	15,04%
Tržby z predaja vlastných výrobkov	2,23%	5,13%	-13,32%	26,97%
Tržby z predaja služieb	13,33%	-20,22%	61,38%	61,60%
Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob	120,07%	-172,56%	-58,12%	-511,68%
Aktivácia	-8,86%	-3,99%	-1,26%	37,48%
Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku, dlhodobého hmotného majetku a materiálu	-80,08%	192,26%	23,46%	-19,43%
Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	-16,23%	6,93%	-12,26%	23,57%
Náklady na hospodársku činnosť spolu	11,18%	2,60%	-9,97%	23,87%
Náklady vynaložené na obstaranie predaného tovaru	36,31%	15,80%	-14,47%	26,94%
Spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok	4,51%	-2,16%	-17,98%	35,56%
Opravné položky k zásobám	-29,93%	-100,00%	0,00%	0,00%
Služby	-8,78%	-5,05%	-0,63%	21,58%
Osobné náklady	8,31%	3,45%	19,00%	0,37%
Mzdové náklady	7,58%	3,87%	23,27%	-2,48%
Náklady na sociálne poistenie	8,73%	3,39%	9,22%	8,22%
Sociálne náklady	24,20%	-6,11%	-3,13%	13,99%
Dane a poplatky	1,98%	-7,30%	20,67%	3,46%
Odpisy a opravné položky k dlhodobému nehmotnému majetku a dlhodobému hmotnému majetku	-5,70%	-4,55%	-4,90%	-9,21%
Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	0,60%	-4,24%	-4,57%	-8,54%
Opravné položky k dlhodobému nehmotnému majetku a dlhodobému hmotnému majetku	1276,41%	0,00%	-0,21%	-0,04%
Zostatková cena predaného dlhodobého majetku a predaného materiálu	-77,06%	159,40%	30,22%	-22,84%
Opravné položky k pohľadávkam	-101,58%	-406,56%	-68,65%	-50,43%
Ostatné náklady na hospodársku činnosť	-1,92%	77,10%	-16,81%	5,38%
Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti	-86,95%	685,34%	-31,62%	49,70%
Pridaná hodnota	1,27%	26,02%	4,75%	6,20%
Výnosy z finančnej činnosti spolu	-17,35%	135,72%	-38,16%	110,90%
Výnosy z dlhodobého finančného majetku súčet	0,00%	0,00%	-100,00%	0,00%
Výnosy z cenných papierov a podielov od prepojených účtovných jednotiek	0,00%	0,00%	-100,00%	0,00%
Výnosové úroky	-96,09%	-36,47%	-54,78%	1572,63%
Výnosové úroky od prepojených účtovných jednotiek	-98,30%	-62,37%	-68,29%	-100,00%
Ostatné výnosové úroky	0,00%	-16,49%	-50,08%	1942,06%
Kurzové zisky	5,14%	136,99%	-38,02%	108,06%
Ostatné výnosy z finančnej činnosti	-100,00%	0,00%	327,88%	-100,00%
Náklady na finančnú činnosť spolu	-86,95%	243,42%	-49,86%	101,65%
Opravné položky k finančnému majetku	-130,00%	-100,00%	0,00%	0,00%
Nákladové úroky	-7,33%	-0,35%	-66,63%	-83,88%
Nákladové úroky pre prepojené účtovné jednotky	-10,94%	1,12%	-67,61%	-100,00%
Ostatné nákladové úroky	14,15%	-7,17%	-61,72%	-14,94%
Kurzové straty	33,50%	109,14%	-37,83%	157,47%
Ostatné náklady na finančnú činnosť	1,56%	10,31%	-17,88%	26,55%
Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti	-94,96%	446,81%	-59,40%	90,19%
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením	44,27%	821,85%	-22,19%	42,52%
Daň z príjmov	-67,33%	324,91%	-22,16%	24,01%
Daň z príjmov splatná	-37,08%	945,86%	-41,78%	158,45%
Daň z príjmov odložená	-72,03%	107,91%	12,35%	-98,44%
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení	-131,78%	1627,61%	-22,21%	49,91%

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov výkazu ziskov a strát spoločnosti, 2024

V rámci výnosov je zrejmé, že najvýraznejšia zmena je pri výnosoch z finančnej činnosti v roku 2020 oproti 2019 kedy išlo o 135,72 % nárast. Podobne pri nákladoch na finančnú činnosť v tom istom období došlo k nárastu až o 243,21 % nárast.

4.5 Ukazovatele likvidity

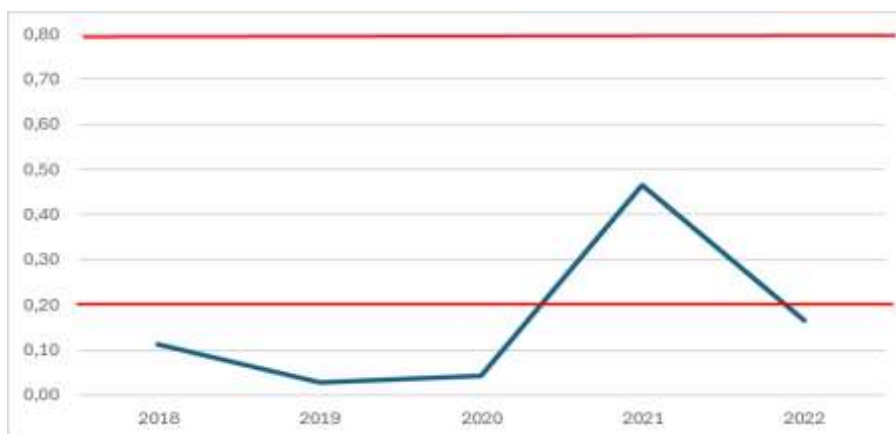
Na základe vzorcov spomenutých v teoretickej časti sme si vypočítali ukazovatele likvidity nami skúmaného podniku. V nasledujúcej tabuľke sa nachádzajú vypočítané hodnoty spoločnosti pre tieto ukazovatele.

Tab. 10 Ukazovatele likvidity spoločnosti

Ukazovatele likvidity	2018	2019	2020	2021	2022
Likvidita 1. stupňa	0,11	0,03	0,04	0,47	0,17
Likvidita 2. stupňa	0,94	0,57	0,51	1,52	1,28
Likvidita 3. stupňa	1,34	0,79	0,72	2,00	1,84
Čistý peňažný majetok	-10 298 987	-31 439 177	-22 498 885	5 390 478	6 481 279
Čistý pracovný kapitál	-5 911 207	-26 394 705	-18 881 454	9 281 416	13 630 447

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Konkrétny vývoj likvidity popíšeme v nasledujúcich grafoch. Graf č.5 zobrazuje vývoj pohotovej likvidity spoločnosti od roku 2018 až po rok 2022.

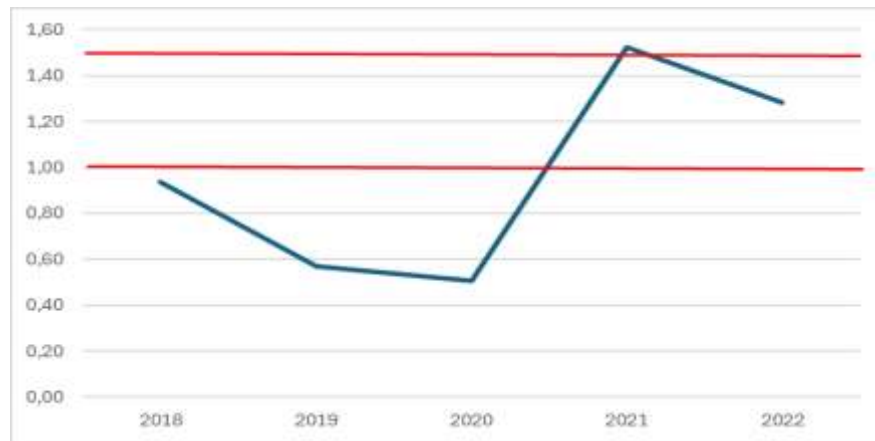

Graf 5 Likvidita 1. stupňa (pohotová)

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

V tomto grafe si môžeme všimnúť čiary rôznych farieb. Modrá čiara zobrazuje priamo vývoj tohto ukazovateľa v hodnotách, ktoré nám vyšli pomocou výpočtu. Červenými čiarami je zobrazené rozpätie, v ktorom tento ukazovateľ dosahuje optimálne hodnoty. Túto logiku sme aplikovali pre všetky grafy týkajúce ukazovateľov likvidity.

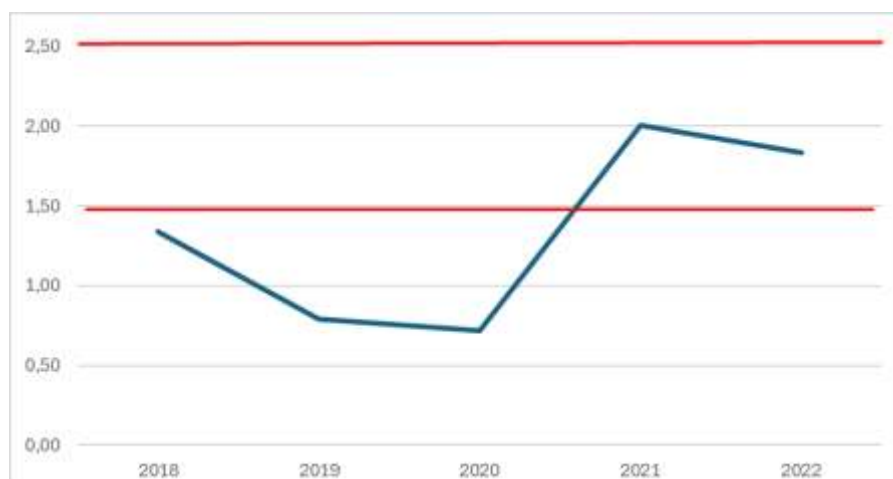
Optimálne hodnoty pre pohotovú likviditu sa nachádzajú medzi 0,2 a 0,8. Tieto hodnoty spoločnosť dosahuje až v roku 2021, pričom v roku 2022 znovu klesne pod optimálnu úroveň. Nízke hodnoty likvidity 1. stupňa sú spôsobené nízkou úrovňou finančných prostriedkov.

Graf 6 Likvidita 2. stupňa (bežná)

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

V tomto grafe je zobrazený vývoj likvidity 2. stupňa. Táto likvidita má optimálnu hodnotu v rozmedzí 1 až 1,5. Môžeme si všimnúť, že podnik dosahoval prijateľné hodnoty v roku 2021 a 2022. Naopak najhoršie výsledky dosiahol v roku 2020, kedy jeho bežná likvidita dosiahla úroveň iba 0,51.

Graf 7 Likvidita 3. stupňa (celková)

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Celková likvidita nami skúmaného podniku sa taktiež nachádza v optimálnych hodnotách v rokoch 2021 a 2022, a to konkrétne v intervale od 1,5 až 2,5. Tvar krivky

celkovej likvidity je veľmi podobný likvidite 2. stupňa, vzhľadom k tomu, že do výpočtu pribudli len zásoby, ktoré mali približne rovnakú tendenciu vývoja. Výsledkom likvidít je teda možné povedať, že podnik je od roku 2021 schopný plniť svoje krátkodobé záväzky.

Ďalšími ukazovateľmi likvidity sú čistý peňažný majetok a čistý pracovný kapitál. Nasledujúci graf zobrazuje ich vývoj v čase pre nami zvolený podnik.

Graf 8 Vývoj čistého peňažného majetku a čistého pracovného kapitálu

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Z grafu vyplýva, že vývoj týchto ukazovateľov má od roku 2019 rastúcu tendenciu, čo je pre podnik dobrým signálom. Čistý peňažný kapitál predstavuje objem prebytku krátkodobého majetku spoločnosti bez zásob, ktorý podniku zostáva po zaplatení svojich krátkodobých záväzkov. V rámci MECOM Group s.r.o. je podnik na veľmi dobrej ceste, keďže od roku 2019 mu ostáva čoraz viac tohto kapitálu. Vplyv na to má aj klesajúca tendencia krátkodobých záväzkov spoločnosti v posledných 3 rokoch.

Rozdiel v čistom pracovnom kapitály je v tom, že obsahuje aj zásoby, ktorými predošlý ukazovateľ nedisponoval. Aj v tomto prípade je ukazovateľ od roku 2019 vo fáze stále rastúceho tohto ukazovateľa. Je to dané vplyvom, že aj zásoby sa zvyšujú približne rovnakým tempom.

4.6 Ukazovatele aktivity

Medzi ukazovatele aktivity patria predovšetkým doba obratu zásob, doba inkasa pohľadávok, obrat neobežného majetku a obrat aktív. Nasledujúca tabuľka obsahuje vypočítane hodnoty pre tieto ukazovatele nami vybraného podniku.

Tab. 11 Ukazovatele aktivity

Ukazovatele aktivity	2018	2019	2020	2021	2022
Doba obratu zásob	24,10	27,45	19,57	21,78	27,19
Doba inkasa pohľadávok	52,05	70,29	42,97	48,99	55,08
Obrat neobežného majetku	3,25	3,42	3,94	3,79	4,77
Obrat aktív	1,84	1,74	2,28	1,93	2,17

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Doba obratu zásob v spoločnosti sa celkovo vyvíjala približne rovnako, pohybovala sa v intervale od 21 do 28 dní. Avšak v roku 2020 dokázala klesnúť na úroveň 19 dní, čo je želaná tendencia pre tento ukazovateľ.

Veľmi podobne sa vyvíjala aj doba inkasa pohľadávok, u ktorej je tiež želaným stavom znižovanie. V priebehu 5 rokov sa pohybovala táto doba v rozmedzí 42 až 52 dní, pričom v roku 2019 vystúpila až na 70 dní a v roku 2022 na 55 dní. Nie je to pre podnik žiadúci smer vývoja, preto by sa mal sústrediť na zníženie tejto doby inkasa.

Obrat neobežného majetku vyjadruje koľkokrát sa neobežný majetok obráti v tržbách za jeden rok. Tento ukazovateľ by mal byť minimálne na úrovni hodnoty 1. Z tabuľky vyplýva, že tento ukazovateľ sa v podnikoch medziročne zvyšoval. Obrat aktív udáva koľkokrát sa aktíva obrátia za rok v podniku. Ide vlastne o efektívnosť využívania týchto aktív. Taktiež by mal byť aspoň na úrovni hodnoty 1, čo v tomto podniku spĺňajú každý rok v nami sledovanom období.

4.7 Ukazovatele zadlženosti

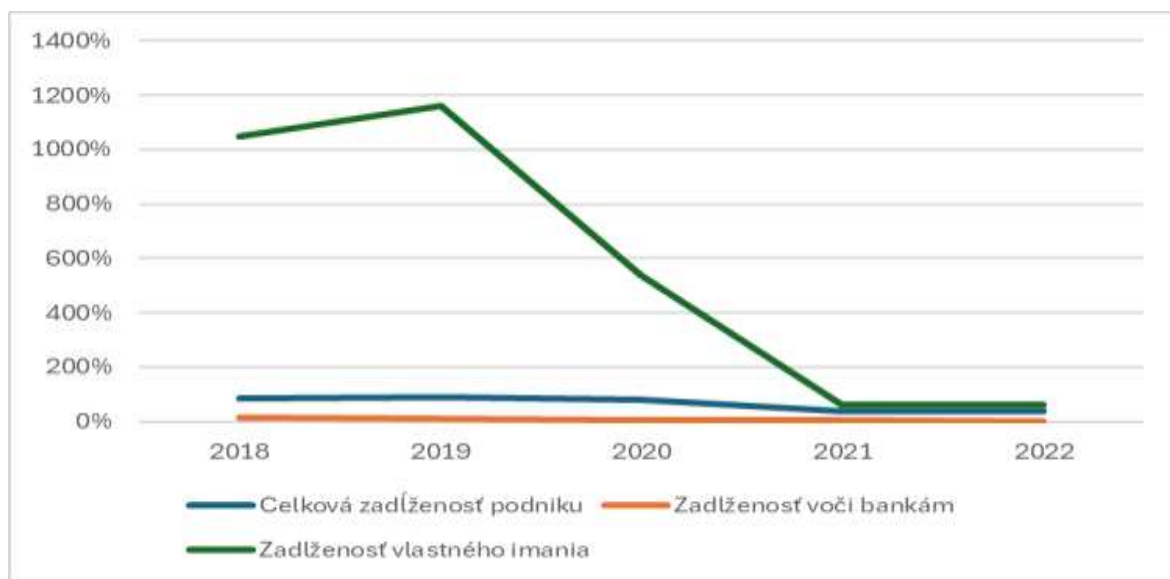
Ukazovatele zadlženosti slúžia ako prostriedok na monitorovanie štruktúry finančných zdrojov podniku. Sleduje podiel vlastných a cudzích zdrojov v podniku. V nasledujúcej tabuľke sú predstavené ukazovatele zadlženosti pre podnik MECOM Group s.r.o.

Tab. 12 Ukazovatele zadlženosti

Ukazovatele zadlženosti	2018	2019	2020	2021	2022
Celková zadlženosť podniku	87,05%	88,82%	80,95%	36,61%	37,42%
Zadlženosť voči bankám	13,17%	12,07%	4,97%	6,06%	0,58%
Zadlženosť vlastného imania	1051%	1161%	541%	61%	63%
Finančná samostatnosť	0,08	0,08	0,15	0,60	0,59

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

V tabuľke si môžeme všimnúť, že sme sa venovali 4 ukazovateľom z tejto skupiny a to celkovej zadlženosti a finančnej samostatnosti. Podiel vlastného imania meria výšku celkových aktív, ktorá je financovaná majiteľom a nie veriteľmi. Finančná samostatnosť teda vyjadruje ochotu a schopnosť majiteľov podieľať sa na financovaní podniku. Z toho vyplýva, že v nami vybranom podniku je v porovnaní s rokom 2018 oveľa väčšia ochota majiteľa podieľať sa na financovaní chodu spoločnosti. Nasledujúci graf nám zobrazuje vývoj týchto ukazovateľov v čase.

Graf 9 Vývoj ukazovateľov zadlženosti

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Z grafu vyplýva, že najvyššiu zadlženosť podnik dosahoval v rámci vlastného imania v roku 2019. Odvtedy začala klesajúca tendencia tohto ukazovateľa, až kým v roku 2021 nezačala byť na úplne rovnakej úrovni ako ostatné ukazovatele zadlženosti. Od roku 2021 je spoločnosť na veľmi dobrej úrovni a má len takmer 10 % zadlženosť voči bankám.

Celková zadlženosť vyjadruje koľko percent majetku je financovaných na dlh. Z grafu vyplýva, že podnik v rokoch 2018,2019 a 2020 bol veľmi zadlžený, No v roku 2021 sa to zmenilo a tento podnik klesol na úroveň 36,61 % zadlženosti, čo je už oveľa lepší výsledok.

4.8 Ukazovatele rentability

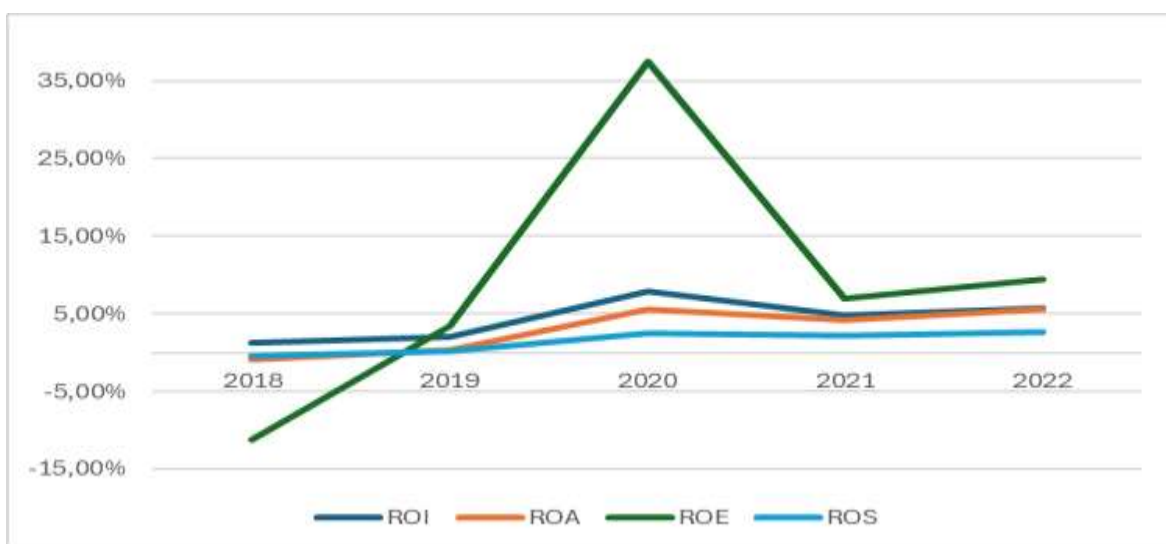
Ukazovatele rentability vyjadrujú výnosnosť podnikového úsilia. V nasledujúcej tabuľke si môžeme všimnúť všetky ukazovatele rentability pre podnik MECOM GROUP s.r.o.

Tab. 13 Ukazovatele rentability

Ukazovatele rentability	2018	2019	2020	2021	2022
ROI	1,26%	2,08%	7,83%	4,85%	5,72%
ROA	-0,94%	0,27%	5,61%	4,15%	5,62%
ROE	-11,32%	3,47%	37,49%	6,95%	9,44%
ROS	-0,51%	0,15%	2,47%	2,15%	2,59%

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Ako vidíme v tabuľke, v tejto časti sme sa venovali ukazovateľom rentability, konkrétne ROI, ROA, ROE a ROS. Nasledujúci graf zobrazuje ako sa tieto ukazovatele menili v čase.

Graf 10 Vývoj ukazovateľov rentability

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

ROI vyjadruje rentabilitu investícií, teda ich produktivitu. ROA vyjadruje rentabilitu aktív, teda ich výnosnosť. ROS vyjadruje rentabilitu tržieb. Ukazuje aká výška čistého zisku pripadá k 1 € tržieb. Ako si môžeme všimnúť tieto tri rentability sa pohybovali približne rovnakým smerom, pričom od roku 2021 znova dosahujú rastúci trend.

ROE vyjadruje rentabilitu vlastného kapitálu. Presnejšie ide o označenie koľko čistého zisku pripadá na jednu mernú jednotku investovaného kapitálu. Tento ukazovateľ dosahuje približne rovnakú úroveň, a to do 10 %. Až na rok 2021, kde podnik MECOM Group s.r.o. dosiahol úroveň približne 40 %.

4.9 Porovnanie podniku s konkurenciou

Pri porovnávaní s konkurenciou existuje niekoľko metód, ktoré môžu organizáciám pomôcť lepšie porozumieť ich pozíciu na trhu a získať konkurenčnú výhodu. Tieto metódy zahŕňajú analytické nástroje na zhromažďovanie údajov o konkurentoch, porovnávanie výkonnosti, sledovanie trendov a inovácií. Tento proces umožňuje podnikom identifikovať ich vlastné silné stránky a oblasti, v ktorých môžu zlepšiť svoju pozíciu voči konkurencii. Každá z týchto metód ponúka špecifický pohľad na trh a umožňuje prijať informované rozhodnutia zamerané na úspech vo vysokej konkurenčnej oblasti.

V nasledujúcej tabuľke sú zobrazené ukazovatele nami vybraného podniku MECOM GROUP s.r.o. a jeho 4 konkurentov: Tauris a.s., Východoslovenská mäsová spoločnosť a.s., AGROMEAT s. r. o. a Bio meat s. r. o. Táto tabuľka je východisková a na jej základe budeme počítať jednotlivé metódy porovnávania s konkurenciou.

Tab. 14 Východisková tabuľka pre ďalšie metódy porovnania s konkurenciou

Podnik	ROE	ROA	Zisková marža	Hrubá marža	Celková zadlženosť
Mecom Group s.r.o.	9,40	5,60	2,60	21,30	40,50
Tauris a.s.	11,80	5,80	3,20	31,30	50,80
Východoslovenská mäsová spoločnosť a.s.	-0,90	-0,40	-2,40	63,10	54,50
AGROMEAT s. r. o.	117,50	97,40	0,70	1,00	17,00
Bio meat s. r. o.	39,70	5,10	1,60	9,60	87,10

Zdroj: Vlastné spracovanie, na základe údajov z Finstat.sk, 2024

4.9.1 Metóda váženého súčtu v poradí

Metóda váženého súčtu je analytický prístup, ktorý sa používa na komplexné porovnávanie rôznych aspektov prostredníctvom priradenia váh kritériám alebo vlastnostiam. Tieto váhy určujú ich dôležitosť pri tvorbe celkového skóre. Jednotlivé kritériá

sa ohodnotia a vynásobia ich pridelenými váhami, čím vznikne celkové hodnotenie porovnávaných entít. V nasledujúcej tabuľke je zobrazený výpočet porovnania s konkurenciou na základe váženého súčtu v poradí.

Tab. 15 Výpočet pomocou metódy váženého súčtu v poradí

Podnik	ROE	ROA	Zisková marža	Hrubá marža	Celková zadlženosť	Priemer	Spolu	Poradie
Mecom Group s.r.o.	2	3	4	3	4	3,2	16	3.
Tauris a.s.	3	4	5	4	3	3,8	19	1.
Východoslovenská mäsová spoločnosť a.s.	1	1	1	5	2	2	10	5.
AGROMEAT s. r. o.	5	5	2	1	5	3,6	18	2.
Bio meat s. r. o.	4	2	3	2	1	2,4	12	4.

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Ako prvé sme obodovali každý ukazovateľ pre každý podnik na základe poradia, tzn. ak mal ukazovateľ pre daný podnik najvyššiu hodnotu dostal 5 bodov ak najnižšiu tak 1 bod. V prípade Celkovej zadlženosti to platí naopak, pretože tento ukazovateľ sa snažíme minimalizovať nie maximalizovať ako ostatné. Ďalej sme pre každý podnik vpočítali priemer bodov, ich súčet. Na základe súčtu sme stanovili poradie a to tak, že podnik s najvyšším počtom bodov dostal 1. miesto a ten s najmenej skončil 5.

Z tabuľky vyplýva, že na základe tejto metódy sa na prvom mieste umiestnil podnik Tauris a.s. za ním nami vybraný podnik a na poslednom mieste skončila Východoslovenská mäsová spoločnosť a.s. To znamená, že našim najväčším konkurentom v odvetví je v tomto prípade pre nás Tauris a.s.

4.9.2 Bodovacia metóda

Bodovacia metóda je nástroj či technika, ktorá sa používa na hodnotenie alebo porovnávanie rôznych položiek na základe pridelenia bodov. Táto metóda umožňuje kvantifikovať kvalitatívne alebo kvantitatívne aspekty rôznych položiek a porovnávať ich v rámci vopred stanovených kritérií.

V jej podstate sa priradia body k rôznym vlastnostiam, aspektom alebo kritériám, ktoré sa hodnotia. Tieto body zodpovedajú ich dôležitosti alebo hodnote v kontexte hodnotenia. Následne sa body sčítajú, čím sa vytvára celkové skóre pre každú položku. Táto metóda sa uplatňuje v rôznych oblastiach, od výberu produktov, posúdenia projektov až po zhodnotenie zamestnancov alebo obchodných návrhov.

Bodovacia metóda umožňuje objektívne porovnanie, pretože je založená na vopred definovaných kritériách a pridelení bodov. Je dôležité správne stanoviť váhu a význam

rôznych kritérií, aby bola táto metóda spoľahlivá a relevantná pre danú situáciu alebo hodnotenie. Na základe východiskovej tabuľky sme znova vypočítali porovnanie nášho podniku s konkurenciou, no teraz už pomocou bodovacej metódy.

Tab. 16 Výpočet pomocou bodovacej metódy

Podnik	ROE	ROA	Zisková marža	Hrubá marža	Celková zadlženosť	Priemer	Spolu	Poradie
MAX/MIN	117,50	97,40	3,20	63,10	17,00	x	x	x
Mecom Group s.r.o.	0,08	0,06	0,81	0,34	0,42	0,34	1,71	3.
Tauris a.s.	0,10	0,06	1,00	0,50	0,33	0,40	1,99	2.
Východoslovenská mäsová spoločnosť a.s.	-0,01	0,00	-0,75	1,00	0,31	0,11	0,55	5.
AGROMEAT s. r. o.	1,00	1,00	0,22	0,02	1,00	0,65	3,23	1.
Bio meat s. r. o.	0,34	0,05	0,50	0,15	0,20	0,25	1,24	4.

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Na základe ukazovateľov sme najprv vybrali z každého ukazovateľa tú najväčšiu hodnotu, okrem celkovej zadlženosti, kde sme vybrali tú najmenšiu. Znova preto, lebo ju chceme minimalizovať. Následne sme mohli pre každý podnik vypočítať koeficient. Výpočet vyzeral tak, že každý ukazovateľ z východiskovej tabuľky sme vydělili tým najväčším (najmenším) vybraným za všetky podniky. Znova sme vypočítali priemery, ich súčet a na základe súčtu určili poradie. Poradie sa určovalo podľa dosiahnutých bodov za podnik.

V tomto prípade teda vyšiel na 1. mieste podnik AGROMEAT s. r. o. na 2. podnik Tauris a.s. a na 3. mieste nami vybraný podnik. Posledný skončila Východoslovenská mäsová spoločnosť a.s. Z toho vyplýva, že na základe tejto metódy je pre nami vybraný podnik nebezpečný nielen Tauris a.s. ale aj AGROMEAT s. r. o.

4.9.3 Metóda normovanej premennej

Metóda normovanej premennej je analytický prístup, ktorý sa používa na porovnanie hodnôt v rôznych škálach alebo jednotkách. Táto metóda umožňuje transformovať rôzne premenné do podoby, kde majú porovnateľné a porovnateľné významy, nezávisle od ich pôvodnej škály.

Hlavným cieľom je vytvoriť jednotnú škálu hodnôt, čím sa umožní porovnanie premenných, ktoré môžu mať rôzne jednotky alebo mierky merania. Táto transformácia premenných do normovanej formy je často vykonávaná prostredníctvom rôznych matematických operácií, ako je štandardizácia, normalizácia alebo použitie indexov.

Metóda normovanej premennej je užitočná pri porovnávaní rôznych dátových súborov, či už v oblasti vedeckého výskumu, ekonómie, marketingu alebo iných disciplín, kde je potrebné porovnávať premenné s rozdielnymi mierkami merania. Tento proces umožňuje jednotné a komparatívne hodnotenie, čím poskytuje lepšie porozumenie vzťahov a trendov v dátach.

Tab. 17 Výpočet pomocou metódy normovanej premennej

Podnik	Priemer	Smerodajná odchýlka	ROE	ROA	Zisková marža	Hrubá marža	Celková zadlženosť	Priemer	Spolu	Poradie
Mecom Group s.r.o.	15,88	13,85	-0,47	-0,74	-0,96	0,39	-1,78	-0,71	-3,55	4.
Tauris a.s.	20,58	18,03	-0,49	-0,82	-0,96	0,59	-1,68	-0,67	-3,35	3.
Východoslovenská mäsová spoločnosť a.s.	22,78	29,54	-0,80	-0,78	-0,85	1,36	-1,07	-0,43	-2,15	2.
AGROMEAT s. r. o.	46,72	50,34	1,41	1,01	-0,91	-0,91	0,59	0,24	1,18	1.
Bio meat s. r. o.	28,62	32,21	0,34	-0,73	-0,84	-0,59	-1,82	-0,73	-3,63	5.

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

V tomto prípade sme si najprv vypočítali priemer za všetky podniky na základe východiskovej tabuľky. Ďalej nasledoval výpočet smerodajnej odchýlky znova za všetky podniky. Potom sa vypočítali hodnoty pre všetky ukazovatele a podniky na základe toho, že od hodnoty zadanej pri metóde váženého súčtu sme odčítali priemer a vydělili smerodajnou odchýlkou. Znova sme vypočítali priemer a súčet. Poradie sa stanovilo a základe súčtu bodov za podniky.

Na prvom mieste sa umiestnil podnik AGROMEAT s. r. o. a na druhom podnik Východoslovenská mäsová spoločnosť a.s. Na poslednom mieste skončil Bio meat s. r. o. Vzhľadom na výsledky týchto metód je možné na záver skonštatovať, že nami vybraný podnik by si mal dávať pozor a konkurenciu Tauris a.s., AGROMEAT s. r. o. a Východoslovenská mäsová spoločnosť a.s., tým myslíme inšpirovať sa nimi a taktiež zaviesť nejaké novinky a procesy na to aby im mohol lepšie konkurovať. Naopak vieme, že podnik Bio meat s.r.o. je zatiaľ v pozícii, v ktorej nám veľmi nekonkuruje ale to nezmenená, že si ho nemáme všimáť.

4.10 Zlaté bilančné pravidlo

Zlaté bilančné pravidlo je významnou charakteristikou pri hodnotení finančného zdravia podniku. Toto pravidlo zdôrazňuje dôležitosť stability, ktorá je odvodená zo správnej štruktúry finančných zdrojov a rozumnej vzájomnej rovnováhy medzi majetkom a zdrojmi. Jeho aplikácia sa týka finančného krytia dlhodobo viazaného majetku, čo zahŕňa

neobežný majetok (NM). Podľa tohto pravidla by mal byť tento majetok krytý iba takými finančnými zdrojmi, ktoré sú podniku dlhodobo k dispozícii, a to vrátane vlastného imania (VI) a dlhodobých záväzkov (DZ).

V matematickom vyjadrení platí nerovnosť: $NM < VI + DZ$ alebo $NM - (VI + DZ) < 0$. Ak je neobežný majetok menší ako suma dostupných finančných zdrojov, hovoríme o prekapitalizácii. Naopak, ak je neobežný majetok väčší, podnik je považovaný za podkapitalizovaný. Ideálny stav je prekapitalizácia, pretože tá je kľúčom k stability podniku, zatiaľ čo podkapitalizácia môže predstavovať hrozbu pre stabilitu.

Z týchto vzťahov vyplýva, že bilančná rovnováha ovplyvňuje aj obežné aktíva (OA), ktoré by mali byť predovšetkým kryté krátkodobými záväzkami (KZ). Stav prekapitalizácie zodpovedá nerovnosti: $OA > KZ$ alebo $OA - KZ > 0$. V prípade podkapitalizácie platí opačná situácia: $OA < KZ$ alebo $OA - KZ < 0$. Takýto stav by mohol naznačovať vznik nekrytého dlhu, keď podnik využíva krátkodobý požičaný kapitál na financovanie dlhodobého majetku, čo môže byť potenciálne nebezpečné pre stabilitu podniku, pretože povinnosť splatiť cudzí kapitál nastáva skôr, než dôjde k reprodukcii tohto majetku.

4.10.1 Prekapitalizácia a podkapitalizácia podniku

V nasledujúcej tabuľke je zobrazený výpočet stálych aktív podniku a zároveň vlastného imania spolu s dlhodobými záväzkami. Na základe týchto údajov sme porovnaním dokázali zistiť situáciu v podniku za obdobie od roku 2018 až do roku 2022.

Tab. 18 Výpočet stavu podniku

	2018	2019	2020	2021	2022
SA(NM)	42 304 452	42 681 717	39 544 691	36 619 573	36 292 631
Porovnanie	>	>	>	<	<
VI+DZ	36 324 231	17 089 236	20 742 588	45 870 142	50 527 321
Výsledok	podkapitalizovaný	podkapitalizovaný	podkapitalizovaný	prekapitalizovaný	prekapitalizovaný

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Z tabuľky vyplýva, že podnik bol v rokoch 2018 až 2020 podkapitalizovaný. Znamená to, že podnik má nedostatok vlastného kapitálu v porovnaní s množstvom aktív, ktoré spravuje alebo s jeho obchodnými potrebami. To znamená, že podnik nemá dostatočné množstvo vlastného kapitálu na krytie svojich dlhodobo viazaných aktív alebo na pokrytie potrebných finančných záväzkov.

Keďže vlastný kapitál slúži ako ochrana proti riziku a zároveň ako základ pre financovanie dlhodobo viazaných aktív, podkapitalizovaný podnik môže čeliť niekoľkým problémom. Medzi tieto problémy patrí vyššia miera finančného rizika, náchylnosť k problémom so splácaním dlhov a obmedzená schopnosť investovať do rozvoja a rastu. Naopak v rokoch 2021 a 2022 si svoju pozíciu vylepšil a bol prekapitalizovaný.

4.10.2 Nekrytý dlh alebo ČPK

V priloženej tabuľke je demonštrovaný výpočet krátkodobých aktív podniku, ako aj súčet vlastného imania a krátkodobých záväzkov. Analýzou týchto údajov sme boli schopní porovnať situáciu v podniku v časovom období od roku 2018 do roku 2022.

Tab. 19 Výpočet stavu podniku

	2018	2019	2020	2021	2022
OA	32 366 475	41 090 855	28 892 334	35 413 664	43 509 437
Porovnanie	>	<	<	>	>
KZ	23 003 420	51 430 802	39 650 637	17 463 306	23 691 546
Výsledok	ČPK	nekrytý dlh	nekrytý dlh	ČPK	ČPK

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Z výpočtu vyplýva, že v rokoch 2018 a 2021 až 2022 podnik tvoril ČPK čo naznačuje, že podnik má dostatok krátkodobých aktív na pokrytie svojich krátkodobých záväzkov v súlade so zlatým bilančným pravidlom. Naopak od roku 2019 do roku 2020 tvoril nekrytý dlh. Keď je OA menší než KZ, indikuje to nekrytý dlh a potenciálny problém so schopnosťou podniku splácať svoje krátkodobé záväzky.

4.11 Analýza pomocou bonitných a bankrotných modelov

Analýza bonitných a bankrotných modelov je kľúčovým procesom v oblasti finančného hodnotenia a prognózovania, ktorý pomáha predvídať finančné výsledky a možné riziká, plynúce z úverových alebo investičných rozhodnutí. Tieto modely poskytujú štruktúrovaný rámec na hodnotenie finančnej stability a schopnosti spoločností splácať dlhy alebo úverové záväzky v budúcnosti. Bonitné modely sa zaoberajú hodnotením stability a úverovej spoľahlivosti, zatiaľ čo bankrotné modely sa sústreďujú na predvídanie možných finančných kolapsov a situácií konkurzu.

Tieto modely využívajú rôzne ukazovatele, ako napríklad pomerové analýzy, trendy výkonnosti, likvidity a zadlženosti spoločností. Skúmajú historické dáta a predikujú budúce

scenáre na základe matematických vzorcov a štatistických metód. Ich cieľom je poskytnúť kvantitatívny pohľad na finančné zdravie spoločností a identifikovať potenciálne riziká alebo príležitosti.

Tieto analýzy majú zásadný význam pre banky, investičné spoločnosti a manažérov, pretože im poskytujú dôležité informácie na základe ktorých môžu robiť informované a fundované rozhodnutia. Sú kľúčové najmä pri posudzovaní úverovej schopnosti spoločností, pri rozhodovaní o investíciách a pri monitorovaní rizika v podnikaní.

4.11.1 Bonitný model – Springate model

V odbornej obci zaznamenal významnú reakciu tzv. Springate model, vyvinutý v roku 1978 Springatom. Tento model využíva podobné vstupné informácie ako Altmanov model a dosahuje vysokú spoľahlivosť pri predikcii posunu firiem na kontinuu od finančne zdravých po tie, ktoré smerujú k bankrotu. Model bol testovaný na údajoch zo štyridsiaticich spoločností. Pôvodne sa testovalo 19 pomerových ukazovateľov, ale prostredníctvom diskriminačnej analýzy sa do modelu dostalo len štyri z nich.

Springate model:

$$S = 1,03 * X_1 + 3,07 * X_2 + 0,66 * X_3 + 0,4 * X_4$$

kde:

X_1 = čistý pracovný kapitál / majetok
 X_2 = EBIT / majetok
 X_3 = EBT / krátkodobé záväzky (v širšom zmysle)
 X_4 = tržby / majetok

Obr. 2 Vzorec na výpočet Springate modelu

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

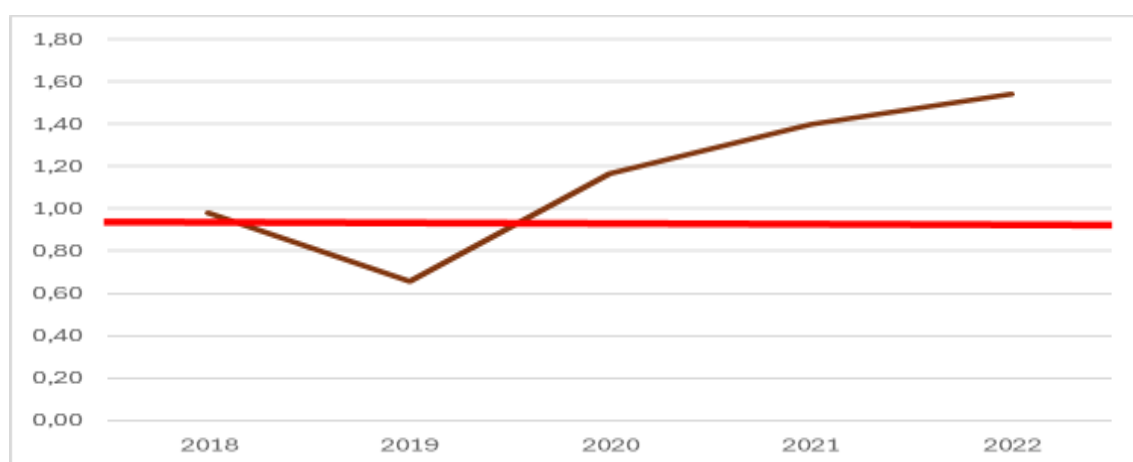
V nasledujúcej tabuľke je zobrazený výpočet tohto modelu na nami vybraný podnik. Z toho vyplýva, že najvyššiu hodnotu mal podnik v roku 2022 no najnižšiu v roku 2019. TO mohlo byť spôsobené aj tým, že prišiel COVID-19.

Tab. 20 Výpočet Springate modelu

	2018	2019	2020	2021	2022
x_1	0,13	-0,12	-0,16	0,25	0,25
x_2	0,03	0,03	0,10	0,07	0,08
x_3	0,02	0,01	0,14	0,24	0,25
x_4	1,88	1,75	2,32	1,96	2,21
S	0,98	0,66	1,17	1,40	1,54

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Pre prehľadnejšie zobrazenie medziročných zmien sme si pripravili aj nasledujúci graf, v ktorom krásne vidno ako jednotlivé roky bol podnik v priaznivých podmienkach okrem spomínaného roka 2019, kde to kleslo pod stanovenú bezpečnú hranicu 0,82.

Graf 11 Výsledok Springate modelu

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Z grafu vplýva, že podnik by sa v najbližšej dobe nemal mať problémy so svojou stabilitou na trhu. Avšak je to predsa len model a predikcia do budúcnosti, čo znamená že ak by prišli nečakané udalosti tento model by nemusel byť pravdivý. Ako napríklad pandémie COVID-19, vojna a iné.

4.11.2 Bankrotný model – Tafflerov model

Tafflerov bankrotný model je matematický nástroj vyvinutý Stephenom Tafflerom, ktorý sa využíva na predikciu bankrotu firiem. Tento model je založený na analýze finančných údajov firiem a využíva rôzne finančné ukazovatele na identifikáciu potenciálne rizikových podnikov.

Tafflerov model sa zameriava na identifikáciu príznakov prítomných v účtovných údajoch spoločností pred ich bankrotom. Tieto príznaky môžu zahŕňať zmeny v štruktúre aktív a pasív, likvidity, ziskovosti a ďalšie dôležité faktory, ktoré môžu naznačovať finančné ťažkosti a možnú neudržateľnosť podnikania.

Podobne ako iné bankrotové modely, aj tento využíva štatistické metódy a analýzu finančných údajov na predikciu budúcich finančných ťažkostí firiem. Tieto modely sú nástrojmi pre manažérov, investičné spoločnosti a banky na hodnotenie rizika pri poskytovaní úverov alebo investícií a pomáhajú im pri rozhodovaní na základe analýzy finančných údajov.

$R_1 = \text{zisk pred zdanením} / \text{krátkodobé záväzky (v širšom zmysle)}$
 $R_2 = \text{obežné aktíva} / \text{cudzí kapitál}$
 $R_3 = \text{krátkodobé záväzky (v širšom zmysle)} / \text{celkové aktíva}$
 $R_4 = \text{tržby celkom} / \text{celkové aktíva}$
 Taflerova diskriminačná rovnica má tvar:
 $T = 0,53 * R_1 + 0,13 * R_2 + 0,18 * R_3 + 0,16 * R_4$

Obr. 3 Vzorec na výpočet Tafflerovho modelu

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

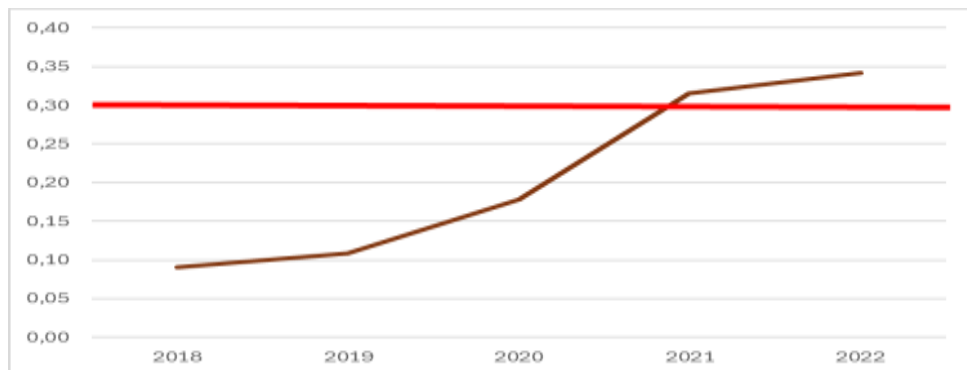
V nasledujúcej tabuľke je zobrazený výpočet tohto modelu na nami vybraný podnik. Z toho vyplýva, že najvyššiu hodnotu mal podnik v roku 2022 no najnižšiu v roku 2018. To mohlo byť spôsobené aj tým, že prišiel COVID-19.

Tab. 21 Výpočet Tafflerovho modelu

	2018	2019	2020	2021	2022
R₁	0,02	0,01	0,14	0,24	0,25
R₂	0,50	0,55	0,52	1,34	1,46
R₃	0,31	0,61	0,58	0,24	0,30
R₄	1,88	1,75	2,32	1,96	2,21
T	0,09	0,11	0,18	0,32	0,34

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Na prehľadnejšie zobrazenie zmien v priebehu rokov sme vytvorili graf, ktorý jasne ukazuje, že spoločnosť bola v priebehu väčšiny rokov v bankrotných podmienkach, s výnimkou rokov 2021 a 2022, kedy sa zvýšila nad stanovenú bezpečnú hranicu 0,3.

Graf 12 Výsledok Tafflerovho modelu

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Z grafu vyplýva, že podnik sa v najbližšej dobe nemá obávať bankrotu, avšak od roku 2018 do 2021 sa bankrot mohol vyskytnúť na základe výsledkov tohto modelu za sledované obdobie.

5 Diskusia

V tejto kapitole sa budeme venovať záverečnému zhrnutiu výsledkov, ktoré sme dosiahli pri vypracovaní tejto diplomovej práce. Na základe dosiahnutých výsledkov navrhujeme niekoľko možností riešenia, ktoré by podnik mohol aplikovať aby vylepšil svoju finančnú situáciu.

5.1 Zhrnutie výsledkov

Cieľom tejto práce bolo identifikovať optimálnu štruktúru a výšku pohľadávok podniku s cieľom zabezpečiť jeho platobnú schopnosť a finančnú stabilitu. V tejto podkapitole sa venujeme najmä dosiahnutým výsledkom vo 4. kapitole, ktoré si zhrnieme a na ich základe budeme vedieť vyvodit' návrhy a opatrenia pre zlepšenie situácie.

Vo výsledkoch sme sa najprv venovali predstaveniu súvahy a výkazu ziskov a strát, k tomu aby sme si priblížili situáciu podniku od roku 2018 až po 2022. Vzhľadom k tomu, že sme analyzovali 5 rokov si myslíme, že sme dokázali zachytiť vývoj spoločnosti v čase. Tým pádom vieme charakterizovať trendy vývoja a spolu s nimi aj okolnosti, ktoré tento vývoj ovplyvňovali. V rámci súvahy sme si detailnejšie priblížili pohľadávky spoločnosti, vzhľadom k tomu, že táto práca sa zaoberá najmä ich vplyvom na finančnú stránku podniku. Zistili sme, že podnik disponuje najmä krátkodobými pohľadávkami, až na rok 2018, kedy spoločnosť disponovala aj malým množstvom dlhodobých pohľadávok. To, že podnik nemá dlhodobé pohľadávky je pre podnik vyhovujúce vzhľadom k tomu, že tieto pohľadávky v porovnaní s krátkodobými ťažšie vymožitelné pretože ide vo väčšine prípadov o väčšiu čiastku finančných prostriedkov. Zároveň sme zistili, že v podniku prevládajú najmä ostatné pohľadávky z obchodného styku a pohľadávky z obchodného styku voči prepojeným účtovným jednotkám. Ostatné druhy pohľadávok v podniku dosahujú veľmi nízke zastúpenie oproti spomínaným.

V ďalších častiach tejto kapitoly sme sa venovali rôznym analýzám finančnej situácie podniku. Hneď ako prvé sme použili vertikálnu a horizontálnu analýzu výkazov podniku. Tieto analýzy nám priblížili rozdelenie účtovných položiek a ich podiel v podniku. Každú analýzu sme aplikovali na súvahu aktív, pasív a výkaz ziskov a strát. Na základe vertikálnej analýzy vieme, že úroveň dlhodobého majetku zostal v rámci sledovaného obdobia približne rovnaký a vlastné imanie spoločnosti v roku 2022 enormne narástlo na viac ako 50 %. V rámci výnosov v podniku, najvýznamnejšiu časť tvoria tržby, čo je pre podnik dobrým

signálom, že po jeho produktoch je dopyt. Naopak pri nákladoch je najvýznamnejší podiel v kurzových stratách, čo vypovedá o tom, že podnik obchoduje aj na svetovom trhu. Horizontálna analýza nám priblížila ako sa jednotlivé položky účtovníctva menili v čase.

Následne sme sa venovali pomerovým ukazovateľom ako sú likvidita, aktivita, zadlženosť a rentabilita. Ako prvej sme sa venovali likvidite. Porovnali sme všetky jej stupne spolu s čistým peňažným majetkom a čistým pracovným kapitálom. Pri výpočte všetkých 3 stupňov likvidity sme dospeli k výsledku, že spoločnosť od roku 2021 dosahuje oveľa lepšie výsledky ako v predošlých rokoch a teda pohybuje sa pri týchto ukazovateľoch v priaznivom rozmedzí. Avšak pri likvidite 1. stupňa (pohotovej) sa v roku 2022 znova podnik dostal mierne pod spodnú hranicu tohto ukazovateľa, čo znamená že v tejto oblasti by podnik mal do budúcnosti zabráť a vylepšiť jeho úroveň.

Ak ide o ukazovatele inkasa v tejto sfére podnik dosahuje vo väčšine prípadov priaznivé výsledky. Pri výpočte doby inkasa pohľadávok sme však zistili, že má rastúcu tendenciu, čo pre podnik nie je výhodné. Mal by teda venovať pozornosť aj tejto časti. Zadlženosť podniku sa vyvíja v podniku veľmi dobrým smerom. Všetky zadlženosti, či už je to celková, vlastného imania alebo voči bankám, medziročne klesali. Tento trend je pre podnik naozaj veľmi dobrým signálom, že je finančne samostatný, čím sa aj zvyšovala miera finančnej samostatnosti, ktorá v roku 2022 dosiahla takmer 60 %. Ukazovatele rentability ako ROI, ROA, ROE a ROS majú v podniku od roku 2021 rastúcu tendenciu, čo je taktiež žiadaný trend v rámci podniku.

Podnik sme porovnali s podnikmi v rovnakom odvetví. Na porovnávanie s konkurenciou sme použili 3 metódy hodnotenia a to metódu váženého súčtu v poradí, bodovaciu metódu a metódu normovanej premennej. Pri ich výpočte sa podnik MECOM Group s.r.o. umiestnil vo väčšine v strede teda na 3. mieste. Jeho najväčšími konkurentmi sú AGROMEAT s. r. o. a Tauris a.s.

Na záver sme podnik analyzovali aj s pohľadom bonity a bankrotu. Na výpočet bonity sme použili Springate model. Tento model nám ukázal, že podnik by od roku 2020 nemal mať žiadny problém s bonitou a teda ani so svojím postavením na trhu. Tafflerov bankrotný model, nám priblížil situáciu podniku, ktorá v rokoch 2018 až 2021 nebola veľmi priaznivá. Podnik sa na základe tohto modelu mohol veľmi rýchlo zbankrotovať, to sa však v roku 2021 zmenilo a momentálne by podnik bankrot nemal očakávať.

5.2 Odporúčania a návrhy

Spoločnosť MECOM Group s.r.o. si pôsobením od roku 1995 dokázala vybudovať veľmi širokú škálu odberateľov, vďaka ktorým dokáže fungovať a dosahovať zisk. Aj napriek kríze spojenej s pandémiou COVID-19 a vojnou a Ukrajinou sa udržala na trhu a ďalej prosperuje. Na základe analýz, ktoré sme vykonali vo výsledkovej časti práce môžeme konštatovať, že podnik sa nachádza v priaznivej situácii. Jednak si udržuje svoju stabilitu na trhu a na strane druhej sa jeho finančná situácia dokonca zlepšuje oproti rokom 2018, 2019 a 2020. Od prelomu rokov 2020 a 2021 dosahuje oveľa lepšie výsledky a jeho ukazovatele dosahujú rastúci trend.

Avšak aj napriek priaznivej momentálnej situácii je potrebné aby si podnik tento trend udržal, ba až vylepšil. Práve preto máme pre podnik, na základe našej analýzy, návrhy na vylepšenie, ktoré mu môžu pomôcť vylepšiť situáciu.

Prvým slabším miestom, ktoré sme z analýzy zistili, sú doba inkasa pohľadávok a pohotová likvidita podniku. Síce v roku 2021 už dosahovala požadovanú priaznivú úroveň v roku 2022 tomu už tak nebolo. V roku 2022 znovu klesla pod optimálnu hranicu, čím sa jej úroveň zhoršila. Táto nepriaznivá úroveň bola spôsobená veľkým objemom krátkodobých pohľadávok v spoločnosti. Finančné prostriedky viazané v týchto pohľadávkach by podnik mohol čiastočne využiť na krytie záväzkov. V nasledujúcej tabuľke sú zobrazené pôvodné hodnoty položiek, ktoré vstupovali do výpočtu spolu s hodnotami, ktoré by vylepšili úroveň tohto ukazovateľa.

Tab. 22 Zmena pohotovej likvidity po uplatnení návrhu

Vstupné hodnoty / Rok	2022	Návrh
Krátkodobé pohľadávky	26 506 539	21 205 231
Doba inkasa pohľadávok	55 dní	44 dní
Pohotové peňažné prostriedky	3 918 182	9 219 490
Krátkodobé záväzky celkom	23 691 546	23 691 546
Pohotová likvidita	0,17	0,39

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov podniku, 2024

Cieľom našich skúmaní bolo znížiť dobu inkasa pohľadávok o 20 %, čo predstavuje z 55 dní na 44 dní, čím sa nám znížili aj krátkodobé pohľadávky na 21 205 231 €. Z uvedeného dôvodu sa nám zvýšili Pohotové peňažné prostriedky o 5 301 308 €.

Vzhľadom k nárastu peňažných prostriedkov sa nám navýšila pohotová likvidita na úroveň 0,39. Navýšením na takúto úroveň už dosiahneme optimálnu hranicu pre tento ukazovateľ.

Zároveň ďalším aspektom, ktorému by s mal podnik vyhnúť je štruktúra pohľadávok podniku. Ide hlavne o podiel pohľadávok v splatnosti a po splatnosti. AK má podnik veľmi veľa nesplatených pohľadávok musí neskôr vytvárať odpisy na tieto nedobytné pohľadávky. Tiež sa podniku zvyšujú náklady na právnikov ak pohľadávky dlhodobo nevie vymôcť. V nasledujúcej tabuľke je zobrazený vývoj štruktúry pohľadávok v podniku od roku 2018 až 2022.

Tab. 23 Štruktúra pohľadávok v podniku

Splatnosť / Rok	2018		2019		2020		2021		2022	
	v €	v %	v €	v %	v €	v %	v €	v %	v €	v %
Pohľadávky v splatnosti	15 421 309	68,26%	15 296 711	49,96%	13 254 949	70,94%	12 677 538	62,62%	16 618 179	59,73%
Pohľadávky po splatnosti	7 169 574	31,74%	15 321 518	50,04%	5 429 618	29,06%	7 568 802	37,38%	11 205 519	40,27%
Pohľadávky spolu	22 590 883	100%	30 618 229	100%	18 684 567	100%	20 246 340	100%	27 823 698	100%

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa výročných správ spoločnosti, 2024

Ako si môžeme všimnúť vo väčšine rokov má podnik väčší podiel pohľadávok v splatnosti, čo je pre podnik pozitívne. Avšak v posledných rokoch maj tieto pohľadávky klesajúci podiel, čo nie je pre podnik priaznivé.

Je dôležité dôsledné sledovanie splatností faktúr. Odporúčame teda manažmentu podniku, aby prehodnotil vzťahy so svojimi odberateľmi. Zároveň prehodnotil a upravil zmluvné vzťahy, hlavne v časti doby splatnosti. Preskúmať súčasné platobné podmienky a politiky fakturácie s cieľom zlepšiť predvídateľnosť toku hotovosti a minimalizovať oneskorenia pri platbách. Podnik by mohol taktiež zvážiť zavedenie zvýhodnených podmienok pre včasné platby a prísne postihy za oneskorené platby.

V prípade, že podnik má odberateľa, u ktoré už dlhšiu dobu pretrváva neplatenie alebo oneskorené platenie, je potrebné na to myslieť pri vystavovaní faktúr. Vo faktúrach teda nastaviť dobu splatnosti dlhšiu. Aktívna komunikácia s klientmi ohľadom ich záväzkov a faktúr môže viesť k rýchlejšiemu vyrovnaní pohľadávok. Zavádzanie pravidelných upozornení a prehľadných správ o stavoch pohľadávok môže podporiť lepšiu spoluprácu a minimalizovať nejasnosti. Tieto upozornenia môžu fungovať aj po uplynutí doby splatnosti vo forme upomienok alebo výziev na zaplatenie.

Vytvorenie dôkladného systému kreditnej kontroly by podniku pomohlo predísť nezaplateniu pohľadávok. Bolo by dobré zaviesť systém kreditnej kontroly pri uzatváraní

nových obchodných zmlúv, čím môže minimalizovať riziko pohľadávok od klientov s nízkou bonitou a zvýšiť pravdepodobnosť včasného plnenia záväzkov.

Záver

Vývoj pohľadávok a ich vplyv na finančnú situáciu podniku je kľúčovou oblasťou finančného manažmentu, ktorá nesie veľký význam pre trvalú udržateľnosť podnikového rastu a ziskovosti. Hlbšie pochopenie tohto fenoménu si vyžaduje komplexný prístup, ktorý zahŕňa nielen teoretickú analýzu, ale aj praktickú aplikáciu týchto poznatkov v reálnych podmienkach podnikateľského prostredia.

Naším cieľom bolo preskúmať, ako dynamika pohľadávok ovplyvňuje finančnú stabilitu podniku a ako by mohli podniky optimalizovať riadenie svojich pohľadávok na dosiahnutie lepších finančných výsledkov.

Na začiatku sme sa venovali teoretickým konceptom, ktoré nám poskytli základné chápanie problematiky pohľadávok a ich významu v kontexte finančného riadenia podnikov. Druhá kapitola sa venuje konkretizácii hlavného cieľa a jeho čiastkových cieľov tejto diplomovej práce. V nasledujúcej kapitole sme si charakterizovali objekt skúmania, teda nami vybraný podnik MECOM Group s.r.o. Zároveň sme definovali zdroje a metódy, ktorými sme získavali údaje a informácie potrebné pre výpočty. V kapitole sa nachádzajú aj metódy akými sme tieto získané informácie spracovávali. Štvrtá kapitola v sebe zahŕňa výpočty rôznych ukazovateľov finančnej situácie podniku. Ide o metódy ako horizontálna a vertikálna analýza, pomerové ukazovatele, metódu váženého súčtu v poradí, bodovaciu metódu a metódu normovanej premennej. Použili sme aj bankrotný a bonitný model. Začali sme analýzou vývoja pohľadávok v rôznych podnikových prostrediach a zistili sme, že ich správne riadenie je kritické pre finančnú stabilitu podniku. Ďalej sme preskúmali vplyv pohľadávok na predikciu finančnej situácie podniku a zistili sme, že ich dynamika môže mať výrazný vplyv na pomerové ukazovatele a celkovú finančnú stabilitu podniku. Toto zistenie zdôrazňuje dôležitosť dôkladného monitorovania a riadenia pohľadávok ako súčasť celkového finančného riadenia podniku.

Na záver sme z našej výsledkovej časti práce sformulovali návrhy a odporúčania pre prax. Navrhujeme aby podnik zapracoval na skrátení doby inkasa a tým zároveň na znížení úrovne krátkodobých pohľadávok, vzhľadom k tomu, že v podniku majú veľký podiel. Zároveň navrhujeme prehodnotenie vzťahov s odberateľmi, sledovanie splatnosti pohľadávok, úpravu zmlúv s odberateľmi a možné zavedenie zvýhodnenia pri riadnom splácaní. Týmto sme splnili všetky čiastkové ciele, ktoré sme si stanovili v druhej kapitole.

Bibliografické zdroje

ADAMÍKOVÁ, Monika. Účtovanie pohľadávok v podvojnóm účtovníctve. In *Dane a účtovníctvo v praxi 7-8/2010*. [online][cit. 2023-11-30]. ISSN 1338-175X. Dostupné na: <<https://www.daneauctovnictvo.sk/sk/casopis/dane-a-uctovnictvo-v-praxi/uctovaniepohladavok-v-podvojnóm-uctovnictve.m-1544.html>>

BAJUS, Radoslav. *Financie podniku*. Košice: Elfa, 2008. 156 s. ISBN 978-80-8086-079-0

BLAHA, Zdenek. - JINDŘICHOVSKÁ, Irena. *Podnikové finance*. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2001. 318 s. ISBN 80-7261-025-2

BLAHUŠIAKOVÁ, V. *Súvaha ako súčasť účtovnej závierky*. Bratislava: Vydavateľstvo Ekonóm, 2010. 120 s. ISBN 978-80-225-2968-6.

DANIEL, Peter. *Finančný manažment*. Bratislava: Iura Edition, 2013. ISSN 1338-7065.

DANIEL, Peter. *Správa a vymáhanie pohľadávok*. Bratislava: Iura Edition, 2013. 472 s. ISBN 978-80-8078-660-1

FINSTAT. [online][cit. 2023-10-20]. Dostupné na:<https://www.finstat.sk/>

GURČÍK, Ľubomír. *Podnikateľská analýza a kontroling*. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2018. 319 s. ISBN 978-80-55219-44-8

HARUMOVÁ, Anna. *Ohodnocovanie pohľadávok*. Bratislava: Iura Edition, 2002. 238 s. ISBN 978-80-8904-745-1

HARUMOVÁ, Anna. *Transakcie podnikateľských subjektov s pohľadávkami*. [online][cit. 2023-11-30]. Dostupné na: <<https://blog.sme.sk/harumova/ekonomika/transakcie-podnikatelskych-subjektov-s-pohladavkami>>

HYRÁNEK, Eduard. - JÁNOŠOVÁ, Veronika. *Dlhové financovanie*, Bratislava: EKONÓM, 2009. 112 s. ISBN 978-80-225-2686-9.

INEVSTOPEDIA. *Obchodný úver. (Trade Credit)*. [online][cit. 2023-11-30]. Dostupné na: <<https://www.investopedia.sk/2020/11/26/obchodny-uver-trade-credit/>>

JANKOVSKÁ, Anežka. a kol. *Finančný slovník výkladový*. Bratislava: Iura edition, 2012. 502 s. ISBN 978-80-80784-69-0.

JURIŠOVÁ, Anna. – TURÓCIOVÁ, Jana. – ŠIMA, Ľubomír. Postúpenie pohľadávky (cesia). In *Daňový a účtovný poradca podnikateľa 9/2007*. ISSN 1335-0897

- KALETOVÁ, Viera. Pohľadávky v podvojnóm účtovníctve podnikateľov. In *Daňový a účtovný poradca podnikateľa*, 2005, č. 13
- KISLINGEROVÁ, Eva a kol. *Manažerské finance*. Bratislava: C. H. Beck, 2010. 864 s. ISBN 978-80-74001-94-9
- KOLEKTÍV AUTOROV. *Bankovníctví*, 5. Vyd. Praha: Bankovní institút, a. s., 2004. 292 s. ISBN 80-7265-035-1.
- KRÁĽOVIČ, Jozef. *Finančný manažment*. Bratislava: Iura edition, 2002. 419 s. ISBN 80-89047-17-3
- MARCELA. *Manažérske rozhodovanie*. [online][cit. 2023-11-30]. Dostupné na:<<https://www.euroekonom.sk/manazerske-rozhodovanie/>>
- MARINIČ, Pavel. – NÝVLTOVÁ, Romana. *Finanční řízení podniku*. Praha : Grada Publishing, 2010. 204 s. ISBN 978-80-2473-158-2
- MECOM s.r.o. *O nás*. [online][cit. 2023-10-20]. Dostupné na:<<https://www.mecom.sk/sk/o-nas/>>
- MRKVIČKA, Josef. *Finanční analýza*. Praha: ASPI, 2006. 228 s. ISBN 80-7357-219-2
- NOVOTNÝ, Pavel. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2022*. Praha : Grada Publishing, 2022. 216 s. ISBN 978-80-2713-597-4
- Odpis pohľadávok. In *Dane a účtovníctvo v praxi 1/2015*. [online][cit. 2023-11-30]. ISSN 1338-175X. Dostupné na:<<https://www.daneauctovnictvo.sk/sk/casopis/dane-a-uctovnictvo-v-praxi/odpis-pohladavok.m-599.html>>
- Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 23054/2002-92
- ORESKÝ, Milan. *Finančná a ekonomická analýza obchodného podniku*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019. 198 s. ISBN 978-80-57101-74-1
- OYEKOLA, Kemi. – ADENIRAN, Joshua. Impact of Credit Management on Firm's Performance and Profitability: A Study of Selected Banks within Lagos Metropolis. In *International Journal of Operational Research in Management, Social Sciences & Education*. 2019. ISSN 2536-6521
- POLÁČEK, Pavol. *Pohľadávka*. [online][cit. 2023-11-30]. Dostupné na:<<https://www.polacekpartners.sk/pravnicko-ludsky-slovník/pohladavka>>

- REGISTER ÚČTOVNÝCH ZÁVIEROK. *MECOM GROUP s.r.o.* [online][cit. 2024-03-09]. Dostupné na:<<https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/171079>>
- RECHNUNGSWESEN. *Otvorená pohľadávka.* [online][cit. 2023-11-30]. Dostupné na:<<https://www.rechnungswesen-verstehen.de/>>
- RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza.* Praha: Grada Publishing, 2021. 12 s. ISBN 978-80-27131-24-2
- SALIMA, Paul. Theories of Trade Credit. In: *Credit Management 4/2007.* [online][cit. 2023-11-30]. Dostupné na:<https://www.researchgate.net/publication/293156066_Trade_credit_a_taste_of_things_to_come_credit_management>
- ŠEBO, Alexander. 2021. *Podnikové financie.* 5. vyd. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita. 171 s. ISBN 978-80-552-2304-9.
- ŠNIRCOVÁ, Jana. Pohľadávky – finančno-ekonomické, legislatívne, účtovné a daňové aspekty. In *Daňový a účtovný poradca podnikateľa 15/1998.* ISSN 1335-0897
- VALACH, Josef. a kol. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování.* Praha: Ekopress, 2011. 513 s. 978-80-86929-71-2
- VALACH, Josef. *Finanční řízení podniku.* 2. vyd. Praha: EKOPRESS, 1999. 424 s. ISBN 80-86119-21-1
- VEVERKOVÁ, Ingrid. Pravidlá započítania pohľadávok u podnikateľov. In *Dane a účtovníctvo v praxi 11/2010.* [online][cit. 2023-11-30]. ISSN 1338-175X. Dostupné na:<<https://www.daneauctovnictvo.sk/sk/casopis/dane-a-uctovnictvo-v-praxi/pravidla-zapocitania-pohladavok-u-podnikatelov.m-1598.html>>
- VLACHYNSKÝ, Karol. *Podnikové financie.* Bratislava: Iura edition, 2006. 482 s. ISBN 80-80780-29-3
- VODÁKOVÁ, Jana. *Nástroje ekonomického řízení ve veřejném sektoru, 1. vyd.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. ISBN 978-80-7478-324-1
- VOLČKO, Ivan. *Podnikové financie.* 2. vyd. Zvolen: Technická univerzita vo Zvolene, 2007. ISBN 978-80-228-1757-8.
- VOZŇÁKOVÁ, Iveta. *Efektivní řízení pohledávek.* Praha : Grada Publishing, 2004. 122 s. ISBN 978-80-2470-770-9

Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník

Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov